

Štev. 35.

Chicago, Ill. 31. augusta 1906.

Leto V.

Primorani smo obračati se na vse one naše naročnike, katerim je poteckla naročnina, z uljudno prošnjo, da blagovolijo to čim preje obnoviti. Vsakdo ve, da so z izdajo lista združeni ogromni stroški, kateri je treba sproti poravnati. Brez denarja se pa to pod današnjim sistemom ne dà! Uverjeni, da bodo naši cenjeni naročniki uvideli nujnost in opravičenost tega opomina, upamo, da storé isti svojo dolžnost.

Zajedno prosimo vse svoje somišljenike, da razširjajo "Glas Svobode" in agitirajo zanj stem, da ga v krogu svojih prijateljev in znancov priporočajo. To naj bo vsakega somišljenika sveta dolžnost! So drugi, vzemite si za vzgled poedinice nasprotnih strank, koliko storé ti za razširjenje svojih listov! Zatorej na noge, vsak naj stori svojo dolžnost! Čim bolje bo list gmotno podprt, tem boljšega čtiva bo nudil svojim čitateljem.

Opozorjam opetovanje svoje cene naročnike, ki se preselijo, da nam poleg novega naslova naznanijo tudi stari naslov, kar jih ne stane mnogo truda, nam se pa dolgorajno zamudno iskanje prihrani.

Upravnistvo.

GLAS ZMAGUJOČEGA.

Piše Viljem D. Haywood, socialni kandidat za guvernerja države Colorado.

Ada County Jail, Boise, Ida., 15 avg. 1906.

Vesoljno delavstvo v Rusiji se je danes izreklo za splošno industrijalno stavko z namenom, iztrgati iz rok avtokratičnih tiranov neprečenljivi del politične svobode. — V Coloradi pripravlja se samostojno, svobodomiseln delavstvo na splošno politično stavko, ki se vrši dne 6. novembra t. l. — Neustrašene, poštene, zveste in junaške žene so na svoja pisa pripelje kravovo-rudeči snake srčnosti. Tako oborožene z volivnico v roki bodo zahtevali industrijelno svobodo; svobodno, ne teptano državo.

Krepki udarci zvestih delavcev občutijo se povsod, in zobje korporacijam šklebetajo vedno glasnejše.

Ta borba za svobodo interesira 700,000 Coloradskega ljudstva, katero zdihuje po svobodi in rešitvi iz kremljev grabežljivega kapitalizma.

Ali zmagamo? — Zgubiti ne moremo! Vsi pridobljeni glasovi štejejo.

Republikanski časnik za Haywood.

"Clarion", izhajajoč v Avon, S. D., je republikanski časnik in záštitnik Rooseveltove politike, a je pravičen tudi nasproti delavskim težnjam. On sodi, da bi bila izvolitev Viljema D. Haywoda guvernerjem države Colorado za vse ljudstvo Združenih držav velika dobrota. Njegova izvolitev bi pokazala vesoljnemu svetu, da je pravica na strani delavstva; pokazala bi, da se v organiziranem delavstvu dobijo možje z velikimi dejami, in da je nemogoče — tukaj v svobodni deželi — take može s silo zatreći. Dokazano je, da je država Colorado najbolj zanikerna, skoz in skoz gnila v upravi, in mož, kakor je Haywood, bi kmalu pomotel vso nesnago in ozračje sčistil.

Roman "The Jungle", katerega je spisal naš slavni sodrug Upton Sinclair, stane \$1.20, po pošti \$1.35. Naročuje se v našem uredništvu. Vsaki Angleščine vešč rojak bi moral to knjigo brati, v katerem je razkrinkano hudo delavstvo čikaških mesarskih baronov. Kdor jo že li, naj se oglasi pri nas.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

Petrograd, 26. avg. — Po najnovejšem poročilu imel je včerajšni napad na ministerskega predsednika Stolypina 23 mrtvih in 80 ranjenih za posledico. Med zadnjimi je 50 teško ranjenih, kateri najbrže ne ostanejo pri življenju. Tudi hči in triletni sinček ministrov sta med teško ranjenimi. Deklici sta obe nogi zdrobljeni. Eksplozija bombe provzročila je tudi požar v celi hiši. Ministerski predsednik ušel je smrti le stem, ker napadalec ni mogel priti v njegovo neposredno bližino in bomba pred njim vreči. Napad je bil eden najdrznejših činov, kar se jih je v zadnjem času v Rusiji zvršilo. Štirje v orožnike preobčeni revolucionarji znali so pridobiti vstop v stanovanje Stolypinovo in tam izvršili svojo nakanino, dasi se jim ni popolnoma posrečila. Napad je povzročil največje paniko med prebivalstvom. Tudi Stolypin sam je v sled prestanega strahu zbolel.

Petrograd, 29. avg. — V carski palači se še vedno niso odločili, kako stališče jim je zavzeti in na kak način se naj bojujejo proti rastoči revoluciji. Ministerski predsednik Stolypin in njegov kabinet je proti vsakim nasilnejšim sredstvom, ker to bi po njegovem mnenju odporediti povečalo in revolucija bi se še hitreje širila; reforme se ne smejo pokopati.

"Svet" (vojaški list) priporoča skupno delovanje sil v boju proti anarhiji in anarhizmu.

Reakcijonarna stranka na dvoru sili na ustavnitev diktature, t. j. na strahovlado, s katero upajo zatreći tudi v armadi duh upornosti. Tudi v parlamentu ne marajo nič slišati in ga popolnoma odpraviti, spraviti na zopet v prejšnjo veljavno neomejeno samordstvo.

Pričakovati je, da se začne v bližnjem času z vso silo jude preganjati in klati.

AVSTRO-OGRSKA.

Cesar Franc Jožef snide se v Dalmaciji po dokončanih manevrih s Črnogorskim knezom.

V Budapest despolje je odpolanstvo šeških tovarnarjev z namenom, ustanoviti z Ogrji obrambno zvezo proti nemškim avstrijskim podjetnikom. Ta zveza bo bojkotirala vse izdelke nemških tovarn na korist čeških.

Rockefellerjeva "Standard Oil Company" steguje svoje dolgoroke tudi v Galicijo. Trudi se pridobiti kontrolo čez avstrijsko producijo petroleja, da ložje ukroti konkurenco na nemškem trgu.

NEMČIJA.

V škandal, o katerem smo v predzadnjem številki poročali, je zapleten tudi poljedelski minister Podbielski. Navzlid temu pa ostane še vedno na svojem mestu kot minister. Vršijo se velike preiskave, a konečni uspeh bo brezvonomno starja resnica, da ostanejo oni, ki so največ zakrivili, nekaznovani, mejeti tem ko bodo mali lopovi, ki so bili le orodje drugih, občutili najstrožjo kazeno.

Viljem ima vendar-le tehtne pomisleke, obiskati Ameriko. Boji se — anarhistov!

PERZIJA.

Perzija je na robu financijskega bankerota. Državne blagajne so prazne in vladni stroj noče več pravno delovati. Iz raznih provinc se slisijo glasovi o ustajah in tudi v armadi vre obasno, ker vojaštvo ne more že več mesecev nobene plače.

Sedaj je nam tudi razumljivo, zakaj je dal kralj narodu ustavo ali

parlament! Zato da bi mu ljudski zastopniki pohtegali rešiti državno ladijo, katero je zavozil na skalo!

Kakor se poreda, je kralj na smrtni postelji.

SPANIJA.

Kralj Alfonso odobrava stališče, katero je zavzel kabinet v cerkvenem uprašanju in ki je sovražno Vatikanu in papeževi politiki. Od pravijo se tudi prisegi pred sodiščem. Svobodomislni časopisi proruskoje Spaniji novo dobo razvoja.

ITALIJA.

Ker je gnal močan vihar čez mesto Neapelj, ki leži v obližju ognjnika Vesuva, velike oblake dima in pepela, prevzel je prebivalstvo zo petni strah pred izbruhom ognjnika. Strah pa se je kmalu polegelo, ko jih je profesor Matteucci na obzervatoriju na Vezuju pomiril, zatrjujoč, da se ni treba bati nobene katastrofe.

Ameriške vesti.

Ustaja na Kubi.

Zadnji čas so revolucije na dnevem rednu. Ves svet je začel revolucionirati, kar znači, da se bližamo velikemu preobratu v človeški družbi.

Tudi na Kubi niso več zadovoljni s svojo republiko. Velik del prebivalstva se je uprl. Zakaj se je uprl, se ne ve natanko. Nekateri pravijo, da uporniki niso zgrabili za orožje z golj iz sovraštva proti sedajni vladni, marveč bolj iz nekega nepremagljivega nagnjenja do revolucije, katero je prirojeno romansko-ameriškemu plemenu, ki smatra revolucijo kot nekako zabavo ali šport.

Uporniki, kajih čete se množijo, zavzeli so že več krajev na otoku, ter nameravajo naskočiti tudi glavno mesto Havana.

Predsednik republike Palma upa z vojaško silo zatreći ves upor in zopet vpeljati red in mir. — Vršijo se tudi že pogajanja med insurgenti in vlado. Insurgenti so voljni odložiti orožje, ako se jih ne bo kaznovalo. Vendar pa se vlada ne mara spuščati v pogajanja.

Po drugih poročilih pa je vlada sama ponudila popolno amnestijo za vse one, ki prostovoljno odložijo orožje. V to svrhu je državni tajnik sestavil proklamacijo in predsednik jo je podpisal ter jo še sam popolnil z izjavo, da je sedajna ustava docela neutemeljena in le posledica hujskanja nekaterih posameznih nezadovoljencev.

Vojna med belimi in črnimi.

Ker se v zadnjem času vedno češče dogajajo napadi zamorcev na bole dekle in žene v svrhu zadostitve pohotnosti, vre med državljanji južnih pokrajin jako opasno. Prav lahko je mogoče, da se razburjenje ljudstva združi in plane po zamorceh. Linčali so že mnogo zamorcev. Državne oblasti uporabljajo vso strogost, da zabranijo linčanje zaprtih črncev; kajti drugi napada siloma jetnišnice, kjer so partiti zamorci, hoteč se polasti svojih žrtv.

Panamerikanska konferenca, ki je zborovala v Južni Ameriki v Rio de Janeiro, se je v pondeljek dne 27. t. m. zaključila. V soboto večer je bil sijajan banket na čast delegatom.

Potres v Chile.

Prvi strah se je poleglo in po potresu poškodovana mesta so začela pologama odponoči. Trgovine so pričele zopet poslovati. Vsi sloj, vrednostva udeležujejo se poprav. V samem Valparaisu je potres in

požar povzročil škode nad \$200,000,000; v drugih pa je škoda tudi velika. Mnogo mostov in drugih naprav je porušenih. Ves spodnji del mesta Valparaiso je v razvalinah. A ker je vse, kar je dela zmožno, na nogah, se bo iz razvalin kmalu vzdigno lepše mesto. Na delu je nad 10,000 delavcev.

Posamezni potresni sunki čutili so se tudi še v naslednjih dneh, a znatno škode niso povzročili.

Ker je zadnji čas začelo deževati, trpijo bolniki in ranjeni še hujše boleznine. Bati se je tudi kakve epidemije, ako bo deževje trajalo več dni.

Pri odstranjevanju podrij našli so delavci med razvalinami še živega otroka v nekej kadi.

Nekateri so nasvetovali, naj se Valparaiso sezida na kakem drugem kraju. Toda prihodnji predsednik republike je odločno proti temu načrtu.

Stavka v San Francisco.

Uslužbenici vseh pouličnih železnic v San Francisco so stopili v stavko, ki bo najbrže trajala dalj časa. Družba je stavila na uslužence vedno večje zahteve, ne da bi jim plačo temu primerno zvišala. Pa tudi dražinske razmere postale so po potresu takе, da bi se morale plačate spraviti v soglasje z draginjo. To se pa ni zgodilo. Družbeni predsednik ne mara o kaki mirni poravnavi nič slišati.

Promet na železnicah sedaj počiva.

Dobro znani zaveznik kapitalistov in profesionele stavkomotec James Farley se je baje predzadnjo noč odneljal proti San Francisco z dvema vlakoma, napolnjenima z garjevcem (neorganiziranimi delavci). Vlaki so z živilo dobro začeli. — Brezvonomo bo njih sprejem v San Francisco od strani stavkujočih zelo prisrčen!

Iz delavskih krogov.

Izdelovatelji smodk v Manili služijo od 25 do 37c na dan. V Manili je 79 tobačnih tovarn; z so last Amerikancev, 37 Evropejcev in 40 pa Kitajcev, v katerih delajo kitajski kaznjenci.

Govori se, da so agentje zloglasne "Citizens Alliance" v Avstriji in drugih evropskih državah inserirali po časopisu, da se isčejo delavci za zopetno zgradbo razdejane mesta San Francisco v Kaliforniji. Ljudem se obeta prosta vožnja in tudi drugače se obljubuje delavcem vse mogoče udobnosti, — in to vse z namenom, privabiti kolikor največ enega delavstva v delo za stavkokaze.

Delavcem v starci domovini absolutno odsvetujemo, hoditi prefričanim ameriškim kapitalistom na Činianice.

Premogokopna unija štv. 10 W. F. of M. v Burke, Idaho, nam je poslala lepak, v katerem svarejuniške in tem prijazne delavce, naj nikar ne hodijo v Coeur D'Alenes.

V omenjenem lepaku razpravlja unija o takih grozodejstvih od strani kapitala proti delavstvu, da se človeku kar lasje ježijo, ko to prečita. Ker pa lepaka radi pomanjkanja prostora v celoti ne moremo priobčiti, ponavljamo samo gori omenjeno svarilo unije.

Nepregledna množica organizirane delavstva zborovala je dne 8. avgusta t. l. v Butte City, Mont., Columbia Gardens v prilog že dolgo časa zaprtim a še nezlastišanim tovarišem, ki združujejo po odrešenju v državni jetnišnici "Ada" v mestu Boise, Idaho. Demonstranti sklenili so resolucijo, da naj se za-

prte delavce ali takoj zasili ali pa izpusti na prostoto. — To je bila do sedaj največja taka demonstracija

Lokalne novice.

Organizacija poštnih nastavljencov.

Po večletnem prizdevanju, združiti tudi poštni uslužbence v državi v jedno celoto, napravil se je predvčerjšnji večer prvi korak k uresničenju te ideje. Led je sedaj prebit in brezvonomo bo v par mesecih vsako mesto v državi imelo lokalne organizacije.

Rooseveltovo postopanje napram poštnim uslužbencem imelo je za posledico, da so se ti združili v obrambo svojih interesov.

Slavnostna otvoritev.

Slišali smo, da se vrši slavnostna otvoritev tukajšnje slovenske "Citalnice" dne 8. septembra t. l. sodelovanjem slovenskega pevskega društva "Orel" in hrvatskega pevskega zbora "Zora". — Podrobnejše prihodnjic.

Pokvarjena živila.

Tekom zadnjega tedna pokončali in uničili so uradniki tukajšnje zdravstvene oblasti nad 350.000 funtov raznih živil. Zaprli so tudi mnogo prodajalcev, ki so prodajali pokvarjena živila. — Iz tega se vidi

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Ponatis iz "Slov. Naroda"

Tretji del.

XXV.

Mala družba v Damjanovi hiši je ostala zbrana do pozne noči in ni ničesar vedela o razburljivih steh, ki so se širile ta večer po Ljubljani. Razvedelo se je bilo, da je pri Mengšu nastal kmetski upor in da je bil neki orožnik ustreljen, da so kmetje pri Lj. tudi naskočili s kosami, sekiram in kamni francoske finančarje in dva težko ranili in da se je zgodil nad Kranjem atantan na grofa Bertranda. Neki mladi mož, meščanski običen, je prijezdil z Radovljice. Pri neki goštinstvi na potu je zapazil grofa Bertranda in njegova spremiševalca. Nagloma je zablisnil v njegovih rokah samokres, počilo je in Bertrandov adjutant je bil, a povsem lahko, obstreljen na rami. Napadalec je zdirjal proti Ljubljani. Sicer sta bila takoj poslana za njim dva orožnika na konjih, a dohiteli ga nista mogla. Pač pa sta od ljudi izvedela, da je jezdil proti Ljubljani, kajti še v St. Vidu sta orožnika dobila človeka, ki je videl tuje.

Naravno je, da je ta vest vzbudila v Ljubljani veliko ogorčenje in veliko vznevirišenje, zlasti ker je policija zopet uprizorila natančno preiskavo vseh gostiln in vseh hiš. Charles Nodier se je iz radovednosti pridružil policijskemu komisaru Toussaintu in ga spremil po raznih gostilnah. A ves trud je bil brez uspeha in jezno so se patrulje vrnila v stražnico.

— Nekaj posebnega sem pa vendar zapazil, je rekel Nodier policijskemu komisarju, ko sta šla iz gostilne, ki je bila tam, kjer je zdaj Medjatova hiša.

— Kaj ste zapazili? je osorno vprašal Toussaint.

— V sobici poleg hleva je dišalo po parfumu, po finem parfumu, kakor ga rabijo samo fine dame — in take vendar ne hodijo v to furmansko gostilno in tudi ne prenovečejo v sobici poleg hleva.

Toussaint je obstal sredi pota, tako ga je to presenetilo.

— Da, da, moj ljubi komisar, se je smehljal Nodier, jaz se na svoj nos lahko zanašam. Sicer pa se hitro prepričate, če sem govoril resno. Kar nazaj pojrite.

Toussaint ni ničesar odgovoril. Zatopil se je v svoje misli in šele že nekaj časa poklical detektiva Rošana ter mu tihoma nekaj narčil. Detektiv je šel nazaj proti sumljivi gostilni. Toussaint pa je z Nodierjem nadaljeval svojo pot v mesto. Šta sta molče do sedanjega Turjaškega trga, kjer sta se vragli ločila. Nodier, ki je stanoval v Recherjevi hiši, je šel domov. Tisto se je smejal in odpiraje vrata šepetal sam sebi:

— Ta parfum — ta parfum. — Jaz ga poznam — samo ne spominjam se —

V tem času se je čul iz bližine streli in kmalu na to je pritekel v divjem dnu mimo knežjega dvorca človek in hotel čez Turjaški trg. Za njim je tekel nekaj vojakov, katerim so se pridružili iz stražnice došli redarji. Tudi Nodier je šel za njimi in jih je došel na Bregu. Tam je izvedel, da je pri hiši, kjer je bilo nastanjeno vojaško zapovedništvo — na vogalu Hilšerjevih ulic in Gradišča, kjer je bila poznejše kadetna šola oziroma topničarsko zapovedništvo — videla straža neznanega človeka, ko je skočil z okna in zbežal v mesto. Straža je za njim ustrelila, a ga ni zadela.

— V tisti sobi je bil, kjer so spravljeni mobilizacijski načrti, je pravedoval straževedja. Morda je te načrte ukral.

— In kje je tata zdaj?

— V Ljubljano je skočil.

Odvezali so več čolnov, katerih je bilo tedaj vse počno ob Bregu, in preiskali obe obrežji Ljubljane, a tatu niso mogli najti. V tem je šel Toussaint na vojaško zapovedništvo in tam se je dognalo, da so bili res ukradeni mobilizacijski načrti.

— Vihar se bliža, ekselenca, je rekel namestniku generalnega guvernerja, ki je bil tudi pravel na lice mesta, velik vihar se bliža — kdo ve, če ga prestanemo. (Dalej prihod.)

Slovensko liberalstvo.

Piše Dr. S.

Iz stare domovine.

Uvidevši, da stem ne gre, začeli so naši duhovniki: jokati in krokočilske solze lire so po zabuhilih, rudečih obrazih. Bog in sveta nebesa, ti slovenski liberalci so zvezani z Nemci — veleposestniki, narodnost slovensko prodajajo, izdajajo — Velik trušč so ti ljudje, ki nimajo domovine, ki le imajo svojega očeta v Rimu, stem delali. Na Slovenskem se najde nekaj šolanj ljudi, ki si misijo rešitev slovenskega naroda v tem, da so kmet, duhovnik in domoljubno čuteč meščan vsi pod jedno streho, vsi složni, da le vse lepo slovenski govor, nemščino, laščino sovraži, se za drugo ne briga, kakor za to, kako bi se vrglo nemca, ali laha čez mejo, brez katerih do sedaj je težko in slabno napredovalo naše gospodarstvo. Ti možje ne premislijo, da je narod, ki se ne razvija, kakor drugi narodi, zgubljen, da je treba vsakemu narodu napredovanja v načinih dela, v delavskih spremnostih, da je treba razširjenja duševnega obzora, da je treba vsakemu narodu omike in gospodarstva, kakor ga imajo sosedni narodi, drugače se reče: močnejša žival prežene slabijo. Ti naši domoljubi se te prikazni ne pozna, da mora Horvat-Slovenec, ker sta nešolana, v Ameriki najtežja dela opravljati, kakor zamorci, Ktajci, in da delavci omikejših narodov dobijo lažje in boljše plačano delo. In ti možje ne vedo, da je postanek kulture, da so napredki v gospodarstvu le rezultati bojev mej stanov, da je ves križev pot človeštva boj mase za boljše pogoje življenja mase protimanjšini, ki na hrbitu te mase sedi in jo izkorisča. Vsak napredek slednjih 10 stolet se je priboril proti odporu stanov, ki so vladali maso in meji temi proti katoliškemu duhovstvu. Ta duhovnik je imel grozovitosti inkvizicije v rabi proti napredkom, gorele so grmade in na njih ljudje — dobrtoniki človeštva, ki so delali na to, da ustane lepše življenje tudi v masi. Na tej križevi poti najdemo tudi vse iznajdbe, ki so delo človeka pospešile, najdemo vse one znanosti, ki so to storile.

In ti naši slogo pridigajoči domoljubi hočejo z narodom, ki je do polovice analfabeten in ki se izseljuje trumoma v Ameriko, ki že stoletja po tujem svetu krajcarjejo, ker je doma vse zabito, — slovensko narodnost rešiti in s katoliškim duhovnikom, ki bi danes rad vdel, da bi zgorele vse šole, ki danes vso znanost (bogoslovje to ravno ni) kot zlodjevo zanjuje, ki mora biti sovražnik vsem na predku, vsej omiki, boljšemu življenju mase, ker drugače njemu odklenka.

Ali taki domoljubi najdejo včasih poslužna ušesa in takih glasnikov se duhovnik radi poslužujejo. Če drugače ne, dajo ti Jeremiji tu in tam mrzel curek v navdušnost liberalnih nekaterih bojevnikov in stem ne hasnejo domovini, ampak le farštu. Od vsega začetka liberalnega gibanja spremljajo ti Jeremiji naše boje in zavrajo kolikor toliko napredne ljudi. Ti jokavi ljudje ne vejo, kaj je sylab, kaj je panežtro in kaj njegov vojak katoliški duhovnik. Na slovensko Stajerskem je dosti takih domoljubov. Tam pa tudi vse splošno milijona, kakor na Kranjskem je, tam Slovencev, a ne jednega trga, mesta še niso pridobili od Nemcev, ali nonemčencev in kar je najzaostrene, malo, tako malo tamščina inteligenci duševno proizvaja. Še dobroga časopisa nimajo, ko se sicer

stroglo ločijo od liberalcev, kranjskih Slovencev. "Slovenec", organ kranjskih klerikalcev, je njih dnušna hrana, tega "Slovenca" pisejo pa le kranjski duhovniki. Mrtilo, stagnacija! — A koliko boljša, plodnejša je štajerska zemlja in Nemci so stvorili dosti industrijetv slovensko-stajerskih pokrajinal. Ali kmet se tudi iz Štajerske grozno izseljuje in knapje v Voitsbergu, Leobnu so večina štajerski Slovenci. Tam na slovensko Stajerskem vlada popolna sloga, to je katoliški duhovnik in nemčenje že vendar naprej, naprej ...

Slovenec na Koroškem umira in katoliški duhovniki ga ni v stanu rešiti narodne smrti. Joj, ali je škoda tega nadarjenega, slovenskega človeka in njega plodne zemlje!

Na Kranjskem je od letosnje spomladji liberalizem malo utihnil. Imel je malo smolo. V deželnem zboru so vlni klerikalci hoteli pridobiti občino volilno pravico. Kakor smo razložili v spisu o sylabu v tem časopisu, katoliški duhovnik mrzi stremljenje mase veljati. Naši duhovnički goljušči o ljudstvu, ako težijo po občinski volilni pravici, ker to le izrabljati hočejo, da živo polnomu zadušijo meščanstvo in dežavstvo. Naši klerikalci so dobro vedli, da Nemci, kranjski veleposestniki ne bodo glasovali za to pravico in tudi ne nekateri slovenski liberalci, ali skušili so liberalce sprijati na led, da se isti izrečajo v principu za upeljavo občine volilne pravice tudi za kranjski deželni zbor ter tako Nemci veleposestniki, ki se bojijo, da zgubijo po občinskem volilnem pravu vse zastopstvo, od liberalcev odtegnejo. Klerikalci so te Nemci že dolgo vabilni, da se žnjimi združijo. Ker jih niso privabili mogli, so zabavljali čez

bankerotno naše veleposestvo ter liberalce sumničili, da so Nemci dovolili dobra veleposestva v škodo slovenske narodnosti. Nemci na Kranjskem, dasi jih je le 10% prebivalstva, imajo v kranjskem deželnom zboru neko moč, dokler so dve slovenski stranki, ker jedna mora zvezo žnjimi poiskati, ako hoče mojstrovati nasprotnico. Ti Nemci so ježiček na težnici. Dolga leta so bili zavezniki slovenskih liberalcev. Ko je orislo v kranjskem deželnom zboru do debate o navedeni občino volilni pravici, so se slovenski liberalci izjavili, da so v principu za njo. Nemški veleposestniki so si to zapomnili in svojo ljubezen do liberalcev odpovedali. Že prej niso bili zadovoljni z liberalci. Ti jim niso drugačia concedirali, kakor nemško gledišče v Ljubljani za nekaj večerov v tednu. Veleposestnik se je zgodovinsko, gospodarsko ista rasa, kakor katoliški duhovnik. Enkrat sta bila ta dva največja prijatelja. Veleposestnik vidli v katoliškem duhovniku človeka, ki pomaga kmeta noneumnjevati in on računa, da bo le enkrat Amerika zaprta slovenskim analfabetom — in tedaj bo zopet dobil cenega delavca. Veleposestnik se drži rad starih načinov dela, rad gospoduje, vlada. V tem je konservativ. Rad bi videl, da bi njegovi sinovi bili visoki uradniki, da bi še vse ostalo tako pri starem, da bi prišlo 20 uradnikov na 10,000 ljudi. Masa stremi po zadrugi v vsem, po samoupravi, po izločenju trogov, sneževje iz gospodarstva. Anarhična je zadružna, anarhična je samouprava. Kam gremo, kam rujemo, vprašuje in tarna starci plemenita v starem gradu, — ves drug ljud hodi po svetu, nič nekornosti, nič poniznosti, nič rešpektiva pred duhovnikom, grofom,

mistrrom! — In ti slovenski liberalci so za to, da se vzame veleposestnikom 10 poslanec! — O klerikalcih, so bili prepričani naši kranjski veleposestniki, da jim ni resna volja z občino volilno pravico in če, potem le tako, da nadvadajo nad kmetom, še hujše in tedaj so pa varne korsti veleposestnika, zveznika duhovnega, ako že ima kaj poslanec ali ne, bo pa kmet staro grofovsko imena na volilne listike zapisati dal. — Naši veleposestniki so na mizni prt prevezali mej njimi in slovenskimi liberalci, in sklenili spravo z duhovniki in pogodbo, da grejo odslej naprej z njimi.

(Nadalje sledi.)

Vedno pri roki.

Zdravnik more bivati daleč, ako pa imate dobro zanesljivo nemško domače zdravilo.

**DR. RICHTER-JEV
ANCHOR PAIN EXPELLER**

v svoji hiši, ga morete vedno celo v težkih slučajih revmatizma, nevralgije, protina, lumbago, bolečin v hrbitu in nahodu uporabljati. (4)
35 leten vspeh. 25 in 50c.
F. Ad. Richter & Co
215 Pearl Str.
New York City.

VODAK-ova GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno za zabave —

in dvorane za zborovanja.

TELEFON CANAL 7641

VESELJE ŽIVLJENJA.

Tvoji prijatelji, napredek tvojega delovanja in vse druge take reči ti ne prinsejo veselje da življenja, ako te nadleguje neprebavnost. Poskusite si zopet nazaj dobiti svoje veselje do življenja! Najlažje si isto izposlujete če rabite

SEVEROV

Živiljenski Balzam.

To slavnozname zdravilo je narejeno iz čistih tvarin, katere delujejo po vsem človeškem sestavu. Nenad prelavnih organov, zbasanost, neprebavnost in druge take bolezni so prav hitro ozdravljene; glavobol in hrbitenica prenehajo; otočnost se spremeni v veselje; kri se očisti okrepča; krepost se povrne starim in bolnikom, in vse sestav telesa postane kot prenovljen in prerojen, ako rabite to izvrstno zdravilo.

Cena 75c.

"Dve leti sem trpela na neprebavnosti. Ko sem pa rabila Severov Živiljenski balzam sem popolnoma ozdravela. Počutila sem se veliko bolje nego pred več leti, in veliko čvrsteji in veseljeji sem postala nego sem bila pred rabljenjem Vašega zdravila. Ozdravilo me je popolnoma moje dolgotrane bolezni."

Kath. Težik, Trey, South Dakota.

STEVILKE GOVORE!

ENA doza Severovega Zdravila zoper kolero in drisko je že večkrat zadostovala pri zdravljenju krčev, driske, kolere in drugih bolezni.

SEVEROVO ZDRAVILLO ZOPER KOLERO IN DRISKO. Cena 25c in 50c.

ŠEST let je trpela na slabem želodecu Sofija Popk iz Legansport, Pa. Piše da sedaj se ji je vrnil okus; bolečine so odstranjene in postala je popolnoma zdrava ker je rabila

SEVEROV ŽELODČNI GRENCPEC.

Cena 50c in \$1.00

DVE steklenici Severovega Zdravila za obisti in jetra ste zadostovali k ozdravljenju Mary Podliska iz Lindgewood, N.D., ki je hudo trpela na bolečinah v hrbitu in obistih. Vsem ljudem, ki trpijo na bolečinah v hrbitu, gospa Podliska najtopleje priporoča

SEVEROVO ZDRAVILLO ZA OBISTI IN JETRA.

Cena 75c in \$1.25

V vseh prodajalnah. :- Zdravniški svet prost.

W.F. SEVERA Co.

**CEDAR RAPIDS
IOWA**

Socijalna razmotrivanja.

XI.

Delavske počitnice.

Pri tej neznotisni vročini, ko ljudje in živali grozovito trpijo pod pekočimi solnčnim žarki in se je že mnogo smrtnih slučajev prijetilo, pridemo nehoti in nevede do razmotrivanja uprašanja o delavskih počitnicah v poletnem vročem času.

Zato smo se namenili danes o tem razpravljati, zlasti tudi zato, ker se je doslej le malo še o tem govorilo.

Nam znano, da bi združeno delavstvo kdaj že stopilo pred podjetnike in tovarnarje z pravičeno zahtevo, da se jim ob vročih poletnih dneh dovoli nekaj dni počitnice.

Kar je možno in se priznava uradnikom in ostalem pisarniškemu osobju, to gre in še v veliko večji meri tudi delaveci, ki se s teškim delom od jutra do večera muči, pri tem pa primeroma le malo zaslubi. Mi smo mnenja, da spada v delavski program poleg uprašanja o zvišanju mezde in o skrajšanju delavnega časa tudi pravica do počitnice.

Po kulturnih državah evropskih, v Nemčiji, Franciji, Švici etc., je to uprašanje že zdavnaj na dnevem redu. Pri tem pa moramo upoštевati, da počitnice tam zbog milijnih klimatičnih razmer niso takoj neobhodno potrebne, kakor pri nas v Ameriki s svojo morečo vročino. S tem večjo vremensko moramo torej mi zazemati za uresničenje te ideje. Samo ob sebi je umetno, da boj pri znanih trdovratnosti in neusmiljenosti ameriških mogotcev ne bo lahak, a z druženimi močmi se dà vse doseči. Treba bo še mnogo hudič bojev; poguma ne smemo izgubiti, četudi se marsikomu zdi ta zahteva še neizpeljiva; a naj nas tolazi zavest, da se velike stvari dajo le z velikim naporom izvesti.

Ker bo naše čitatelje gotovo zanimal boj naših evropskih sodrov za to važno, najnovejšo delavsko zahtevo, hočemo v naslednjem objaviti pomisleke in ugovore od strani delodajalcev.

Vobče so vsi imovitejši krog proti vsakim počitnicam, dasi se za uprašanje zanimajo; le tukaj tam se najde kdo, ki je naklonjen delavskim težnjam; a te so bele vrane.

Tako je na pr. ored nekaj meseci

vposlala trgovska zbornica v Bremenu na vse interesance uprašane pole, da zve, kakšne posledice bi imelo za zasebna podjetja, ako se vpeljajo za vse stalne delavce splošne poletne počitnice brez odhoda zaslukha med tem časom.

Trgovci v Berolini so precej točno in obširno odgovorili na stavljena uprašanja, a v odgovorih se zrcalijo v tem pogledu jako značilne razmere in nazori, s kakoršnimi obravnavajočimi takozvanimi dobrohotni (1) delodajalec take zadeve. Pravijo, da velika večina industrijskih podjetij v berolinskem okrožju ne daja in tudi vboodo ne misli dajati svojim delavcem nikakih poletnih počitnic; nekateri pa da se s tem uprašanjem "sploh še niso bavili". Le pri primeroma zelo majhnem številu tvrdk so vpeljane nekaj časa sem 'take počitnice'; dolgost počitnic se ravna po dobi službenega razmerja in po kakovosti dela ter je zelo različna; delavci s triletno službeno dobo imajo 8-dnevn, omi s 5-letno službeno dobo na 10-dnevn dopust; večinoma so pa pogoj za dopust še slabši.

Veliko važnost polagajo zgoraj imenovani podjetniki v svojih odgovorih na to, kako upliva dovoljeni dopust na medsebojno razmerje med delavcem in delodajalcem. Nekateri so mnenja, da dobrotno dovoljeni dopust v delavcu ne vzbuja hvaložnost napram delodajalcu in da ga tudi pri njegovi brezobzirni zahtevi po večji plači ne omeha. Drugi pa so zopet nasprotnega mnenja. Ti ne dvomijo in so preprčani, da bodo delavstvu dovoljeni poletni dopusti obročli dobre sadove navzle navidezni škodi delodajalcu.

Taki glasovi so se torej slišali o

započeti akciji v Evropi. Nekateri delodajalci res kažejo, kakor da bili delavstvu naklonjeni in pospeševali njih opravčene zahteve; toda vrag zna, če je ta navidezna naklonjenost oristna, in če ni samo vaba, da si delavstvo na svojo stran dobjo in ga po svoji volji omehčajo! Zato se tudi ne bo zanašati na naklonjenost ih dobro voljo naših tlačiteljev, marveč zanašati se moramo le na svojo lastno združeno moč.

Le to, kar bomo sami in s trdim bojem dosegli, bodo obdržali ter z veseljem in nemoteno uživali.

XII.

Kaj so države?

Na to uprašanje odgovarja v raznih svojih spisih največji sedaj že veči ruski in sploh svetovni misleci in dalekovidni prerok, grof Lev Tolstoj.

Na običajne ugovore in pomislike, kaj da bo, ako ne bo nobene vlade več, — odgovarja omenjeni prerok: Nič drugega, kakor da bo vse nekoristno in zato nepotrebitno in slabo s sveta izginilo. Ona naprava (namreč država, vlada), ki je postala vsled tega, da nikomur ne koristi, škodljiva, bo prenehala.

"Če pa ne bo nobene vlade več, potem si bodo pa ljudje drug držemu delali silo in se medsebojno pobijali" — se navadno pravi.

Zakaj pa? Zakaj bi uničenje one načrave, ki je nastala vsled nasilnosti in se z nasilnostjo vzdrži in rehaja od roda do roda, — povzročilo medsebojno klanje med ljudmi. Odprava take nasilne uredbe bi temveč človeštvo privredila do tega, da se ne bo medsebojno pobijalo in si silo delalo.

Sedaj se dobé ljudje, ki so načrta za to vzgojeni in naučeni, druge ljudi pobijati in jim silo delati, — ljudje, ki imajo pravico do nasilnih dejanj in ki v to svrhu ustavljeno napravo za svoje namene uporabijo. Nasilna dejanja smatrajo za dobro in kóristno delo...

Ljudje v prihodnosti pa ne bodo več tako vzgojeni, ne bodo imeli oblasti nad drugimi, nasilne naprave ne bo več, sla in umor se bo smatralo za slabo dejanje. Če pa se bodo tudi po odpravi vlad godele nasilnosti, dogajajo se bodo brezvomno redkejše, kakor v sedanji dobi, ko se nahajajo načrta za to ustavljene uredbe in dobé slučaji, da se sila in umor poveličuje kot dobro delo.

Z odstranitvijo vlade odpravi se samo starodavna, od roda do roda prehajajoča, nekoristna uredba sile in nje dozdevna opravčenost.

"Potem ne bomo imeli niti postav, niti lastnine, niti sodišč, niti policije, niti ljudske izobrazbe" — ugovarja se nadalje in se pri tem načrta zamenjajo in zmešajo vladna nasilna dejanja z raznim delovanjem človeške družbe.

Odprava vlade kot človeške uredbe ne odstrani zajedno tudi tega, kar je pametnega in dobrega v postavah, sodišču, lastnini, policijskih omejitvah, finančnih napravah in v ljudski izobrazbi, ker to ni nasilno. Neobstoju surove sile, ki jo izvršujejo vlade dan na dan v svetu lastnega obstanka, pa bo marveč priporočil do preustrojitve načrtej in pravičnejših družabnih odnosa, ki za svoj obstanek ne bodo potrebovali sile. Sodišča, javne naprave, ljudska izobrazba obstojale bodo le vtoliko, v kolikor bodo te reči potrebovali narodi, in v taki obliki, ki ne bo imela na sebi iz sedajnega vladnega ustroja izvirajočih slabostij; samo to bo izginilo, kar je bilo slabo in kar je svobodno izražanje ljudske volje oviralo.

Pa če vzamemo, da se bodo tudi po odpravi vlad dogajali upori in notranji nemiri, bo položaj narodov vsekako še boljši, kakor je zdaj. Položaj človeštva je sedaj tak, da na kako poslabšanje niti misliti ne moremo. Vse ljudstvo je uničeno in prišlo bo čedalje huje. Vse može so napravili za vojne streljine, ki vsak trenutek pričakujejo povelja, moriti in moriti se dati. Kaj naj se pričakujemo? Da morda izmučeno in uničeno človeštvo začne gledati umirati? — To se že pričenja v Rusiji, Italiji in Indiji. — Ali pa da naj morda poleg moj tu-

di žene vstopijo v armado? — V Transvaalu se tudi že to pričenja.

Ako bi to, da ni nikakoršnih vlad, res pomenjalo anarhijo (t. j. nedr.), bi potem tudi zmešljiva anarhija ne bila nič slabša, kakor je oni položaj, v kakoršnega so vlade svoja ljudstva že pritrile.

Osvoboja od patriotizma in odprava na tem temelječega vladnega patriotizma bo človeštvo le v korist.

Društvene vesti.

Pri seji društva "Večernica" štv. 42, v Aldridge, vrsteči sp. y nedelje dne 11. avgusta t. l. v prostorih gosp. Ivana Lesarja, bili so v odboru izvoljeni sledeči in sicer:

predsednikom: John Lesar, podpredsednikom: Andrej Piš, I. tajn kom: Franc Ilc, zapisnikarjem: F. Aleš, blagajnikom: Jakob Blatnik, zastopnikom: Jakob Gornik, rediteljem: Ivo Kočvar, nadzornikom: Anton Remec, Anton Lomšek, Alojz Baloh, v bojniški odbor: Andrej Sarko, Franc Naglič, Franc Remec.

Društvene seje so vsako prvo nedeljo v mesecu.

V društvo se sprejemajo udje med 18. in 45. letom proti zdravniškemu spričevalu in proti plačilu pristopnine \$2.25.

Za ponesrečenega sobrata Andreja Roschitz, ki leži v bolnici Mt. Carmel v Pittsburghu, Kansas, davača so doslej slediča društva:

Orel štv. 19 \$7.00, Bratje sestre štv. 26 \$20.50, Edinstvo štv. 23 \$13.00, Sava štv. 32 \$11.00, Zaria štv. 15 \$9.50, Bratstvo štv. 4 \$8.55, Zora štv. 25 \$6.00, Trdnjava štv. 10 \$6.60, Sokol štv. 11 \$5.50, Orel štv. 21 \$5.25, Sloga štv. 16 \$9.00, Zvezda štv. 36 \$3.50, Edinstvo štv. 13 \$3.25, Bratoljub štv. 7 \$4.00, Naš Dom štv. 33 \$2.70, Proljatac štv. 37 \$2.00 in Slavija štv. 1 \$10.00 — skupaj \$122.35.

Pri tej priliki apeliramo na sočutnost vseh rojakov, zlasti pa tudi na naša društva, da se še v izdatnejši meri spominjajo tega reweža in v bodoče, ker v resnici zasluži naše usmiljenje. V priprostih, v srce segajočih besedah nam piše:

"Lepo se zahvalim vsem, ki ste mi darovali, in vam vsem želim veliko srečo in zdravja, da bi nobenega ne zadela tako nesreča, kakor je mene, da ne morem ne živeti in ne umrijeti. Bog naj stotero poplača vsem dobrotnikom in rečem vsem skupaj: Bog povrni! Z drugim vam ne morem povrniti. Tudi se zahvaljujem pevskemu društvu v Chicago, kar ste mi darovali iz dobrote in ljubezni do svojega sobrata. And. Reschitz."

Društvo "Triglav" štv. 2 v La Salle, Ill., izvolilo je pri svoji redni mesečni seji dne 5. avg. t. l. novega predsednika v osebi brata Karla Strohena, ker je prejšnji predsednik Silvester Kramarski odložil to častno mesto prostovoljno, in sicer z motivacijo, da se vsled oddajnosti ne more udeleževati rednih mesečnih sej.

Zadnja pomoč.

Namenili smo se objaviti svojim čitateljem naslednje pismo, ki dokazuje, kako lahko se je ozdraviti, ako se v to poišče pravo sredstvo. — G. Anton Skala 517—11th Ave. iz So. Lorain, Ohio., pravi: "Zahvaljujem se Vam iz dna srca za zadnjo pomoč, ki mi je rešila življenje. Bil sem hudo bolan, in končno kupil sem Trinerjevo zdravilno grenačko vino, katero mi je g. Virant priporočal, in sedaj sem zopet popolnoma zdrav. Kadar Vaa že vsa druga zdravila pustijo na cedilu, potem rabite to zdravilo, katero Vas bode gotovo ozdravilo. Priporočam ga vsem trpečim." — Vedno pomaga želodčnim boleznim in prebavnim organom; ojači yes sistem telesa in ga usposobi za vsakojaka dela. Nabira novo, čisto kri, ki je temelj močnega, zdravega telesa. Rabi ga vsakdo v družini, ker je popolnoma zanesljivo.

Dobiva se v vseh ležarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 709 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Največja slovanska tvrdka

Emil Bachman,

580 So. Centre Ave. Chicago.

Se priporoča vsim slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vskterih potrebačin. Izdelek je najfiniji in najuskusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Pišite v svojem jeziku po vzorce ali vzorčno knjižico.

Neštevilno zahval in pripoznaj jamči za pristnost ni okusni izdelek naročenih potrebščin.

Slovencem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unisce smodke in prost prigrizek.

Potupoči rojaki vedno dobro došli!

Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave.

Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18th St., prodaja prevoznih listkov

V slučaju zadružka
ali zaprek, obrnite
se na načrtnost na nas.

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztira glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celem svetu sosebno pa v Aystro-Ogrski in Ždr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedičine. Zatopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske čete.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobti. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina vas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, štejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vede, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si oglejte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slame, klobukov, letne spodnje obleke itd.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
o velja za AMERIKO:
za celo leto \$1.50
za pol leta 75c
ZA EVROPO:
za celo leto ..... kron 10
za pol leta ..... kron 5

Prvi svobodomiseln list za slovenski
narod v Ameriki.Naslov za dopise in pošiljatve je
'Glas Svobode'
669 Loomis St. CHICAGO, ILL.

231

Dopisi.

Kenosha, Wisc., 21. avg. 1906.
Odkar razširja "Glas Svobode" v resnicu svobodne misli širok naše nove domovine, ni se se čulo, da se nahajajo v Kenosha, Wisc., rojaki, ki tudi ljubijo pravo svobodo, — ne samo navidezno, — in ki se kot trpini tesno oklepajo one zastave, na kateri je zapisano: Dramati zaspance, odpirati zaslepljenem oči, učiti in izobraževati jih, ter združene sotrpine dovesti do končne zmage!

Kakor grom topov se razlega in siri glas o svobodi po celi svetu. In tako je prišel ta glas tudi v našo skrito Kenosha. Začeli smo se dramati in spregledovati!

Ustanovili smo si podporno kakor tudi svobodomiseln in izobraževalno društvo "Ilirija" štv. 38, katero smo priklopili "Slovenski Narodni Podporni Jednoti". Več let je že minilo, odkar se štejejo naši rojaki med prebvalce mesta Kenosha. In danes je njih število že nad 100. Toda pogovor pravi: "Veliko je poklicanih, a malo izvoljenih." Tako je tudi pri nas; kajti naše društvo šteje komaj četrtno tukaj bivajočih rojakov. Še je lepo število onih, kateri združujejo pod jarom in v verigah morečega kapitalizma, kateri a ne dvignejo roke za osvobojo samega sebe, temveč tavaio še v srednjeveški temi, nezavadoč se, katero pot jim je ubrata, da pridejo iz nje.

Toda upanje imamo, da bo naše društvo napredovalo in delovalo za probubo in izobrazbo slovenskih rojakov. Saj imajo ljudje zdrav razum, samo omike je treba.

Torej, dragi rojaki in sotrpini, osob to pa Vam v Kenosha, pravim: Čas je napočil, da se predramite tudi Vi iz dolgega spanja, da osvobodite samega sebe in zatirance vesoljnega človeštva. Tok časa in družabne razmere zahtevajo od nas, da uresničimo nauk, ki ga je že pred 19 stoletji razširjal Sin človekov, namreč: bratoljubje, jednost in svoboda! Ni se bal preganjanja od strani jedajnih duhovnikov in farizejev, ki so predpoda naših duhovnikov, — ni se bal trpljenja od strani državnih oblastij: marveč združil je svojo blago dušo na križu za človeški rod! Tudi današnji duhovniki, ki se sami imenujejo a popolnoma po krivici Kristusovi nasledniki, in ki si prisvajajo oblast, druge učiti božjih resnic, dasi bi sami najbolj potrebovali tega nauka, — ti duhovnički v besnem sovraštvu proti vsem, ki se ne uklojijo njih volji, sejejo med svoje ovčice nezadovoljnost in razpor, posegajo s svojo nečisto roko celo v družinsko življenje in povzročajo neizrečeno veliko zla, ter končno hočejo s svojim njih namenom služčim časopisjem obdržati ljudstvo v nevednosti, da ga lažje molzejo.

Toda dani se, zarja prihodnjih lepih dñij se že svetli na nebū. Milijone in milijone ljudij se že zaveda svojih človeških pravic, potem ko so pometali: med staro šaro vse ono, kar se ne strinja s pravo Kristusovo vero, z vero ljubezni in bratoljubja, — odvrgli od sebe vse ono, kar duhovniki dandanes razširajo po svojih časopisih kot jedino pravo sredstvo za naše zveličanje. Ohranite naše zvezdane

ga praznoverstva in vsega tega, kar je v diametalnem nasprotstvu s Kristusovimi nauki. Pravijo tudi, da moramo na tem svetu trpeti, počasi biti, češ s tem si nebesa služimo! Zakaj se pa sami tega ne drže in zakaj nam zgledje dajejo ravno o nasprotuem?

Seveda, mi moramo gladovati, mi se moramo mučiti in delati ko živ na, mi moramo pokorni in poseljemo naših duhovnih gospodov poslužiti biti, — vse to da se oni ložje redijo in lenobo pasejo!

Gospod Bog nam ne bo zameril, ako se takih krivih prerokov otresem in si upamo tudi trdit, da bomo tudi brez posredovanja duhovnikov, teh trgovcev in prekupcev božje milosti, prišli v nebesa, ako smo le drugače pošteni in pravici.

Zemlja je dovolj velika in dovolj bogata, da nas lahko redi vse, ni ustvarjena samo za nekatere. Do tega spoznanja prišli so naši očetje, že davno; zahtevali so svojih pravic, a dosegli jih niso, ker so se oglasali posamezno, ker niso delali z združenimi močmi. Mi se moramo združiti, in le na ta način pridemo do začeljenega smotra. Kei razni krvoseci dobro vedo, da je v slogi moči, snujejo si razne trusne in na ta način jih je mogoče, četudi so v mnajšini, izkorisčati delavstvo. Delavec pa tava sam, ali pa se zateka pod zaščito društva vseh svetnikov pod patronanco duhovnikov, ne vedo, da so ti ravno taki krvoseci kakor brezrčni kapitalisti!

Slovenski proletarij, zdrami se! Odprti oči in zavedaj se svoje moči! Stopi v društvo, katero je res delavsko, ne farško, namreč v Slovensko Narodno Podporno Jednoto, v katerej so združeni vsi zavedni slovenski delavci. Rojaki, pridružite se nam, da gremo skupaj v boj proti požrešnemu kapitalu in temu sorodnemu črnemu klerikalizmu!

Naše geslo bodi:

Svoboda, omika, napredek!
in zmaga bo naša!

Cleveland, O., 20. avg. 1906.
Dvoletni cerkveni boj se je ven dar enkrat dokončal, seveda s polnim porazom bojujočih se faranov. Kdo je to zadržal, je dobro znano; prvič farani sami, drugič pa dejstvo, da se je boj vrnil v znamenu sebičnosti; črni general Tone je namreč gledal le na to, da dobri zadoščenje za brco, katero mu je dal župnik pri cerkvenem odborniku. Najjasnejši dokaz za sebični boj črnega generala je njegovo spričevalo, ki si ga je dal natisniti v "Novi Domovini" v obliki "Izjave". Tam doslovno pravi: "Končno se poudarjam, da hočem ostati tudi zanaprej zvest svojim načelom; podpirati hočem tudi nadalje našo cerkev, — a odborništva ne sprejem nikdar več."

Da se spozna vsa hinavščina tega boja, pripomimo v pojasnile istega sledete:

Bilo je pred dvemi leti, ko je Hribar pokazal vrata Tonetu, ki je vsled tega pričel boj na življenje in smrt. V svoji osabnosti je misil, da se njemu mora dati zadostitev. In tako se je začelo. Vedoč, da pri Hribaru ne pride več v milost, spletkaril je na razne načine, da Hribar stran spravi in druge mu naredi prostor.

Upal je, da bosta tudi s Hribarjevim naslednikom skupno delovala v tej smeri za občno blaginjo (?), kakor sta doslej s Hribarem, — namreč za svoj žep! Res je žrtvoval marsikaj za ljudstvo, toda to mu je bilo le sredstvo v dosegu svojih namenov. Držal se je dolgo, dokler slednjic niso dobili kot pomočnika Hribarju menita iz Kranjskega. To je zadnji čin črnega generala. Uvidevši, da je tudi ta misel ponesrečila in da so šli vse njegovi zlati upi po vodi, padel je na kolena in se trkal na prsi reč:

"Pater, peccavi (Oče, grešil sem)! Deloval sem za cerkev prej in hočem tudi zanaprej, a odborništva ne maram!"

To nas močno spominja na basen o lisici, ki tudi ni marala grozdja, češ da je prek slo; v resnicu ga pa zato ni marala, ker ga ni mogla — doseči!

Dragi Tone, kje je Tvoje nekdajno pravdu in resnico in prav-

co? Je li bilo vse to le pesek v oči? — Spožnali so Te sedaj tudi Tvoji somišljenci, in izog bali se Te bodi odslej tudi Tvoji dosedajni prijatelji. In to je prav. Boljše, jeden volk v fari kakor dva.

Tako se je končalo iskreno prijateljstvo Toneta-netoliznika z duhovnikom Hribarjem.

Sicer pa bodoemo o tej stvari še podrobnejše vovorili, da pojasnimo svojim rojakom hinavsko postopevje vseh farških kmovcev.

X. y.

Sygan, Pa., 6. avgusta 1906.

Že dolgo ni bilo videti v slov, časopisih kakega poročila iz naše našelbine. Pa žalibog tudi jaz nimam nič veslega poročati.

Neizprosna smrt je namreč počela iz naše srede rojaka Franca Zajca, mladeniča 19tih let, torej v četvrti njegove mladosti.

Ranji rojak se je šel kopat dne 4. avgusta v družbi svojega brata in nekaterih rojakov. Pa pri tem ga je prijet krč in kmalu je zginil izpred oči tovarishev. Vsi naporji, rešiti mlado življenje, so bili zastonji. Ko so ga po preteku 15 minut izvlekli iz vode, je bil že mrtev.

Omenjeni rojak je bil član tukajšnjega društva "Bratstvo" štv. 6 S. N. P. J., ktero mu je v družbi z brati in sorodniki priredilo krasen pogreb.

Torej, rojaki, pristopajte k društviom, kajti nikdo ne ve, kdaj ga doleti nesreča.

Pozdrav vsem rojakom po Ameriki.

Naročnik.

V Aurori, Minn., ustanovili so si tamkajšnji rojaki društvo pod imenom "Aurora" štv. 43 i tipadajoče S. N. P. J.

Izvoljeni so bili: predsednikom: Ignac Retar, tajnikom: Franc Muštar, blagajnikom: Franc Kastelic, zastopnikom: Ignac Selan, v zdravniški svet: Ivo Kralj in Anton Gregorčič, in vratarjem: Anton Sever.

Dan rednih mesečnih sej se svedobno dolži in naznani.

Naj bi novoustanovljeno društvo "Aurora", ki znači po slovensko "zarja" ali "svit", — res pomenjalo zarjo novega, lepšega življenja!

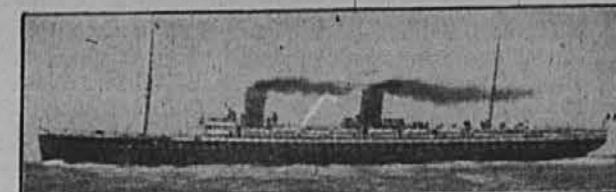
Isče se.

Karol Podboj. Za njegov naslov bi rad zvedel Frank Hrvatin, Box 36, Crested Butte, Colo.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Francoska proga

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel.

Veliki in brzi parobrodi.

La Provence ..... 30.000 ton. La Lorraine ..... 22.000 ton.

La Savoie ..... 22.000 ton. La Touraine ..... 15.000 ton.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill. A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill. Pavl Saric, agent na 216-217 cesta, St. Louis, Missouri.

POZOR!**POZOR!****SLOVENCI!**

Kadar se mudite v mestu, ne pozabite obiskati rojaka Frank Bernika, ki je otvoril hotel na

44 Sherman Ave. pri La Salle postaji.

ZAPOMINITE SI:

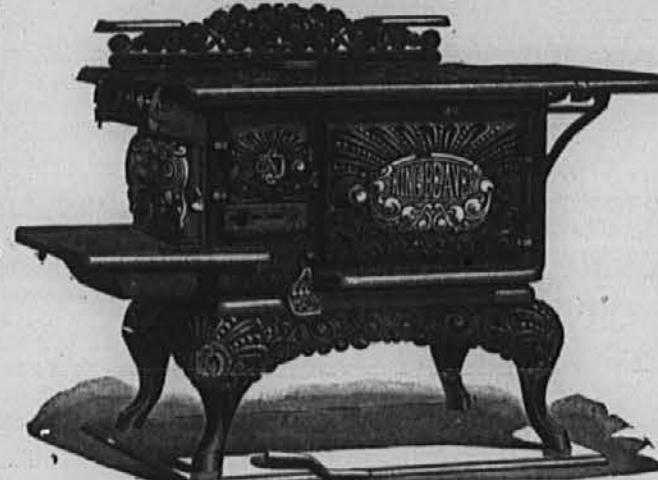
"EDINI SLOVENSKI HOTEL V CHICAGO."

... Gostoljubna postrežba!...

FRANK BERNIK, lastnik.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

BRATJE DELAVCI!**Cene delnicam so vedno višje.**

Našega novega parobrodne društva parobrod "Brooklyn", je v evropskih vodah pokazal krasno prosperitet. Z redno plovitvijo je družba pričela v začetku meseca oktobra p. l. Radi tega so tudi cene delnicam poskočile. Še je čas, da si vsaki delavec lahko priskrbni delnice in tako postane sotrudnik tega ogromnega podjetja. Ne odlašajte! Kupite kolikor morate delnic, dokler so še po \$6.00.

FRANK ZOTTI & CO.

Na zahtevo dajemo vsakomur pojasnila.

Ta kupon izrežite, napišite in ga pošljite z denarjem na spodaj omenjeni naslov.

Vsaka delnica je vplačana popolnoma, in se nemore več vplačati.

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

Frank Zotti Steamship Company.

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod:—
S tem predplačam na..... delnic Frank Zotti-jeve parobrodne družbe po \$6.00 komad, in Vam prigibno pošljem svoto od..... dolarjev, katero upotrebite v zgornji poveleni svrhi, in delnice mi prej ko mogoče dopolnjite.

S tem se razume, da predplača prekoračijo preje navedeno glavnico, da mi zgornjo svoto vrne te v celem znesku.

Ime.....

Ulica in št.....

Mesto in država.....

Dne..... 190....

Cekti, memice (trate) in poštne nakaznice naj se pošljajo direktno na:

Frank Zotti S. S. Co. 108 Greenwich St. New York, N. Y.

Slovenska Narodna

Podpora Jednota.

Sprejetje novih društev.

Novo društvo "Aurora" št. 43 v Aurora, Minn., sprejeto v S. N. P. J. 4. avg. 1906. Imena društvenikov so: Ignac Retar, 2084; Frank Mostar, 2085; Frank Kastelic, 2086; Ignac Selan, 2087; Anton Sever, 2088; Josip Kral, 2089; Josip Trebec, 2090; Anton Gregorič, 2091; Anton Kastelic, 2092; Anton Vovk, 2093; Ivan Kral, 2094; Frank Kocjančič, 2095; Frank Terdan, 2096; Alojz Gradišar, 2097; Frank Inkela, 2098; Ivan Šepic, 2099; Matija Šepic, 2100; Ivan Robič, 2101; Ivan Počka, 2102. Društvo šteje 19 udov.

Novo društvo "Danica" št. 44 v Conemaugh, Pa., sprejeto v S. N. P. J. 4. avg. 1906. Imena društvenikov so: Frank Pavlovčič, 2103; Andrej Podboj, 2104; Mihail Podboj, 2105; Ivan Deželan, 2106; Frank Kovšec, 2107; Josip Pavlovčič, 2108; Josip Matičič, 2109; Frank Kraje, 2110; Martin Černetič, 2111; Jakob Kos, 2112; Alojz Lovko, 2113; Andrej Drobnič, 2114; Ivan Glavič, 2115; Josip Zgone, 2116; Frank Mikše, 2117; Ivan Vičič, 2118; Anton Gabrenja, 2119; Peter Petric, 2120; Matevž Oven, 2121; Josip Tomec, 2122; Anton Krpan, 2123; Ignac Travnik, 2124; Anton Židar, 2125; Peter Bukovec, 2126; Frank Podboj, 2127; Josip Bevc, 2128; Anton Stritov, 2129. Društvo šteje 27 udov.

Pristopli udje.

K društvo "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill.: Alojz Krvavec, 2130; Blaž Kaučič, 2131; Karel Rozman, 2132; Anton Weiss, 2133; Peter Gešelj, 2134; Ivan Podlipiec, 2135; Frank Podlipiec, 2136. Društvo šteje 105 udov.

K društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Mihail Černe, 2137; Mihail Horvat, 2138; Josip Ustar, 2139; Jakob Merčan, 2140. Društvo šteje 130 udov.

K društvo "Bratstvo" št. 4 v Steel, O.: Josip Ujčič, 2141; Jakob Ujčič, 2142. Društvo šteje 37 udov.

K društvo "Bratstvo" št. 6 v Morgan, Pa.: Josip Kočalj, 2143; Ivan Blekač, 2144. Društvo šteje 71 udov.

K društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Luka Mlakar, 2145; Anton Mažgon, 2146. Društvo šteje 29 udov.

K društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.: Frank Jakš, 2147. Društvo šteje 61 udov.

K društvo "Trdnjava" št. 10 v Rock Spring's, Wyo.: Milan Tomečič, 2148; Rok Ivecič, 2149. Društvo šteje 71 udov.

K društvo "Sokol" št. 11 v Roslyn, Wash.: Jakob Frkovič, 2150; Vasilij Divič, 2151; Frank Sobjak, 2152. Društvo šteje 46 udov.

K društvo "Edinost" št. 13 v Wheeling Creek, O.: Martin Hribar, 2153; Anton Resnik, 2154; Marko Maček, 2155; Josip Mihevc, 2156; Josip Strojin, 2157; Josip Saje, 2158; Josip Glivar, 2159; Rudolf Hora, 2160; Juraj Barič, 2161; Andrej Hočevar, 2162. Društvo šteje 53 udov.

K društvo "Sloga" št. 14 v Waukegan, Ill.: Ivan Janša, 2163; Josip Škofic, 2164; Andrej Keržmavec, 2165. Društvo šteje 26 udov.

K društvo "Zarja" št. 15 v Ravensdale, Wash.: Martin Vraničar, 2166; Frank Arko, 2167; Ivan Zakrajšek, 2168; Alojz Breznik, 2169; Anton Gorc, 2170. Društvo šteje 48 udov.

K društvo "Sloga" št. 16 v Milwaukee, Wis.: Ivan Leskovic, 2171; Josip Kolenc, 2172; Martin Jelenc, 2173; Rafael Čaplak, 2174; Anton Slatinsk, 2175; Frank Stiglic, 2176; Rafael Podlinšek, 2177; Ivan Semprimožnik, 2178; Anton Sem, 2179; Josip Koman, 2180; Josip Pečor, 2181; Anton Komar, 2182; Jurij Hliš, 2183; Ferdinand Bizjak, 2184; Anton Tominšek, 2185; Ferdinand Glojek, 2186; Matija Fludernik, 2187. Društvo šteje 54 udov.

K društvo "Orel" št. 19 v W. Mineral, Kans.: Ivan Petrovič, 2188. Društvo šteje 37 udov.

K društvo "Sokol" št. 20 v Ely, Minn.: Rudolf Majerle, 2189. Društvo šteje 63 udov.

K društvo "Orel" št. 21 v Pueblo, Colo.: Ivan Pavlovič, 2190. Društvo šteje 42 udov.

K društvo "Danica" št. 22 v Trimountain, Mich.: Ivan Stefanič, 2191; Matija Pover, 2192; Anton Klobučar, 2193; Jurij Klobučar, 2194; Josip Kajfes, 2195; Matija Antonič, 2196. Društvo šteje 67 udov.

K društvo "Edinost" št. 23 v Darragh, Pa.: Mihail Vencelj, 2197; Josip Kastelic, 2198; Matevž Močnik, 2199; Ivan Tavčar, 2200; Martin Beber, 2201; Frank Jemec, 2202; Valentin Navadnig, 2203; Josip Osterman, 2204. Društvo šteje 54 udov.

K društvo "Zora" št. 25 v Tercio, Colo.: Leopold Pucelj, 2205; Ivan Skerl, 2206; Ivan Butz, 2207. Društvo šteje 44 udov.

K društvo "Bratje Svobode" št. 26 v Cumberland, Wyo.: Anton Polko, 2208; Mihail Mastnak, 2209; Mihail Novosel, 2210; Matevž Dolinar, 2211; Leopold Stopar, 2212; Anton Likar, 2213. Društvo šteje 47 udov.

K društvo "Celje" št. 27 v Frontenac, Kans.: Mihail Papič, 2214; Josip Vodnik, 2215; Frank Čekada, 2216; Josip Lindič, 2217; Ivan Kopounik, 2218; Rudolf Kopounik, 2219; Gregor Vrhovec, 2220; Frank Ursič, 2221. Društvo šteje 56 udov.

K društvo "Novi Dom" št. 28 v Greenland, Mich.: Jurij Butala, 2223. Društvo šteje 15 udov.

K društvo "Domovina" št. 29 v Thomas, W. Va.: Karel Papeš, 2224. Društvo šteje 23 udov.

K društvo "Sava" št. 32 v Winter Quarters, Utah: Ivan Jenko, 2225; Frank Jenko, 2226. Društvo šteje 20 udov.

K društvo "Zvestoba" št. 35 v Chicopee, Kans.: Valentin Jenko, 2227; Frank Jug, 2228; Martin Marcen, 2229; Ivan Korbar, 2230. Društvo šteje 24 udov.

K društvo "Zvezza" št. 36 v Wilcock, Pa.: Jernej Zavrl, 2231; Jakob Jurman, 2232; Frank Sedej, 2233; Frank Šeme, 2234; Ivan Osebek, 2235; Josip Zajc, 2236; Ivan Dolinar, 2237; Lovrenc Taučar, 2238; Alojz Sturm, 2239; Frank Primožič, 2240; Ivan Obrez, 2241; Martin Bukovec, 2242; Ivan Hladnik, 2243; Matevž Fortuna, 2244; Frank Žalej, 2245; Frank Potočnik, 2246; Lovrenc Trobec, 2247; Anton Trobec, 2248; Ivan Šubic, 2249. Društvo šteje 52 udov.

K društvo "Ilirija" št. 38 v Kenosha, Wis.: Frank Krsič, 2250; Frank Majer, 2251; Hladnik, 2252. Društvo šteje 19 udov.

K društvo "Narodni Vitez" št. 39 v Chicago, Ill.: Martin Skvorc, 2253; Klemen Lotrič, 2254; Filip Nanoš, 2255. Društvo šteje 33 udov.

K društvo "Edinost" št. 12 v Murray, Utah: Sava Polovina, 2264; Josip Strubelj, 2265; Jurij Sila, 2266; Ferdinand Judnič, 2267; Jurij Nemanč, 2268; Matija Rebič, 2269; Jurij Žalec, 2270; Stefan Lesar, 2271; Frank Ogrin, 2275. Društvo šteje 25 udov.

K društvo "Zvon" št. 40 v Durango, Colo.: Frank R'gler, 2272. Društvo šteje 31 udov.

K društvo "Slovenija" št. 41 v Irwin, Pa.: No. 2: Ivan Janežič, 2273; Martin Marvič, 2274. Društvo šteje 26 udov.

Suspendovani udje zopet sprejeti.

K društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Frank Veber, 1565. Društvo šteje 131 udov.

K društvo "Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa.: Ivan Jenc, 114. Društvo šteje 61 udov.

K društvo "Bratstvo" št. 4 v Steel, O.: Aleksander Gorni, 794; Mihail Jane, 1153. Društvo šteje 39 udov.

K društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.: Lovrene Macek, 264; Matevž Dermota, 724. Društvo šteje 66 udov.

K društvo "Trdnjava" št. 10 v Rock Spring's, Wyo.: Rade Kragojevič, 1121. Društvo šteje 72 udov.

K društvo "Sloga" št. 14 v Waukegan, Ill.: Ivan Mahnič, 467. Društvo šteje 27 udov.

K društvo "Bled" št. 17 v Lorain, O.: Frank Kode, 791; Ivan Kode, 1676. Društvo šteje 46 udov.

K društvo "Danica" št. 22 v Trimountain, Mich.: Frank Brecelik, 780; Josip Lisac, 1012. Društvo šteje 69 udov.

K društvo "Novi Dom" št. 28 v Greenland, Mich.: Frank Supan, 1188. Društvo šteje 16 udov.

K društvo "Naš Dom" št. 33 v Ambridge, Pa.: Rudolf Stemberger, 1377. Društvo šteje 23 udov.

K društvo "France Prešern" št. 34 v Indianapolis, Ind.: Mihail Znidarsič, 1396. Društvo šteje 46 udov.

Prestopli udje.

Od društva "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill., k društvo "Sokol" št. 20 v Ely, Minn.: Karol Tisovec, 399. Prvo društvo šteje 130 in drugo 64 udov.

Od društva "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill., k društvo "Večernica" št. 42 v Aldridge, Mont.: Matija Repenšek, 74. Prvo društvo šteje 129 in drugo 22 udov.

Od društva "Orel" št. 19 v W. Mineral, Kans., k društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.: Frank Straus, 671. Prvo društvo šteje 35 in drugo 64 udov.

Od društva "Orel" št. 21 v Pueblo, Colo., k društvo "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill.: Ivan Anžič, 649. Prvo društvo šteje 41 in drugo 106 udov.

Od društva "Celje" št. 27 v Frontenac, Kans., k društvo "Popotnik" št. 30 v Weir City, Kans.: Frank Matelko, 1066. Prvo društvo šteje 55 in drugo 85 udov.

Od društva "Popotnik" št. 30 v Weir City, Kans., k društvo "Orel" št. 19 v W. Mineral, Kans.: Ivan Marolt, 1242. Prvo društvo šteje 84 in drugo 36 udov.

Posamezni udjeli Jurij Košak, 332 k društvo "Zvon" št. 40 v Durango, Colo. Društvo šteje 32 udov.

Suspendovani udje.

Od društva "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Luka Pungarčič, 1720. Društvo šteje 128 udov.

Od društva "Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa.: Ivan Jakopin, 436; Mihail Demšar, 1107. Društvo šteje 59 udov.

Od društva "Naprej" št. 5 v Cleveland, O.: Anton Umek, 1477. Društvo šteje 27 udov.

Od društva "Bratstvo" št. 6 v Morgan, Pa.: Frank Tomec, 1275. Društvo šteje 70 udov.

Od društva "Trdnjava" št. 10 v Rock Springs, Wyo.: Matevž Primožič, 584; Frank Nagrašek, 738; Vid Kneževič, 1119. Društvo šteje 69 udov.

Od društva "Sokol" št. 11 v Roslyn, Wash.: Ignac Mrvar, 329. Društvo šteje 45 udov.

Od društva "Zarja" št. 15 v Ravensdale, Wash.: Jakob Lazar, 516. Društvo šteje 47 udov.

Od društva "Bled" št. 17 v Lorain, O.: Josip Brence, 1162. Društvo šteje 45 udov.

Od društva "Danica" št. 22 v Trimountain, Mich.: Matija Likovič, 781; Bartol Krule, 1743; Matija Puhek, 1794. Društvo šteje 66 udov.

Od društva "Zora" št. 25 v Tercio, Colo.: Josip Koprivnikar, 977; Josip Majko, 1545. Društvo šteje 42 udov.

Od društva "Celje" št. 27 v Frontenac, Kans.: Josip Umek, 1066. Društvo šteje 54 udov.

Od društva "Sava" št. 32 v Winter Quarters, Utah: Frank Klun, 1360. Društvo šteje 19 udov.

Od društva "France Prešern" št. 34 v Indianapolis, Ind.: Josip Križnič, 1388. Društvo šteje 45 udov.

Od društva "Ilirija" št. 38 v Kenosha, Wis.: Martin Skendrovic, 1896. Društvo šteje 18 udov.

Odstopli udje.

Od društva "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Frank Maček, 239; Ivan Brodnik, 589. Društvo šteje 27 udov.

Izboljeni udje.

Od društva "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.: Jakob Setina, 262. Društvo šteje 63 udov.

Umrli udje.

Od društva "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Ivan Dragman, 75. Društvo šteje 127 udov.

Od društva "Bratstvo" št. 6 v Morgan

**VESTI IZ STARE DOMOVINE IN
iz jugoslovenskih pokrajin.**

Ni za mujo!

V Ihanu je treščilo v županiji kozolec, ki je pogorel z raznimi stroji do tal. Škode je 1500 K. Ker je bila nevarnost velika, so prosili Ihanec pomoči pri domžalskem gasilnem društvu. Ker prvič nista bila prošnja uslušana, so šli prositi drugič. Odgovor je bil: "Ni za mujo." Ali domžalski ognjegasce ne vedo, čemu je ustavnovljeno njihovo društvo? Ali tako razumevajo klic ognjegascev "Na pomoc!"?

Gad je ugriznil

v šmehijski fari pri Novem mestu kmetsko Uršo Bele v nogu. Seveda ženska ni šla takoj k zdravniku, teniveč šele potem, ko ji je nogu hudo otekla; vendar upa dr. De Franceschi, da ji ohrani življenje.

Nenavadna vročina na Dolenjskem.

Počeniši z avgustom je v okolici Novega mesta nenavadna vročina. Opoludne imajo v senci po 35 st. Cel.

Novi železnica

je takoreč odprta pot v Bohinjsko dolino. Sicer so ta idilični kraji tudi poprej radi obiskovali turisti in izletniki, ali tega še primerjati ni z velikanskim navalom ljudstva, ki ga je prinesla nova železnica. V Bohinju — lahko se reče — je zavladalo novo življenje, za Bohinj se je začela nova doba.

Ameriški konzulat v Karlovičih.

Ameriška vlada je imenovala konzula in podkonzula za Karlove varne na Češkem. Tam so mnogoobiskovane toplice, in tudi Amerikanci zahajajo tja radi.

Črnogorska v denarnih stiskah.
Ta malo kneževina, ki je živelala le ob milosti Rusije, je v zadnjem času, in takih denarnih stiskah, da je morala odpustiti nekaj stalne vojske. Rusija pa je namreč ustavila dosedajno letno podporo v znesku 100,000 rubljev.

Koliko Židov je na Ruskem?
Glasom najnovješe uradne statistike živi v celi Rusiji 5½ milijona Židov. V zadnjih 25 letih se Židi močno izseljujejo v Ameriko, ter se jih je v tem času izselilo 1,250,000.

Katoliški shod v Ljubljani.

Za ta shod, ki bi naj bil verski, agit rajo duhovniki na vse pretege križem slovenske domovine. Čim več ljudi zlobnajo skupaj, tem bolj bodo potem upili: "Greje, vse ljudstvo je na naši strani!" Pravijo, da se gre za vero. A to jim je le preteza za nevedno ljudstvo. V varstvo vere ni potreba na Slovenskem nikakega shoda; ljudstvo je še itak preveč verno. Vero spravljajo duhovniki sami v nevarnost, ker jo pačijo na vse strani in učijo ljudstvo najneumnejšega praznovrstva. — Na tem shodu hočejo duhovniki uganjati le politiko, da ljudstvo še tesneje nase priklenjejo in ga vsem svojim ukazom napravijo še bolj poslušnega in pokornega. Ljudstvo na tem shodu ne bo smelo nič govoriti, samo pokimat in od drugih sklenejene resolucije bo moralno odobravati in navdušeno sprejemati. — Za to se gre tem božjim namestnikom in za družega nič. Vera jim je deseta briga, ta jim služi samo za sredstvo.

Ravno takšni so tudi ameriški duhovniki.
Duh uporstva se širi!
Ne samo na Ruskem in po drugih državah, tudi srbska vlada okuša to v zadnjem času. Tam sta namreč dve stranki, kar se tiče kraljeve rodbine; eni so pristaši umorjenega Obrenoviča, kralja Aleksandra, drugi pa pristaši sedajnega kralja Petra iz rodu Karadjordjevićev. One, ki so spravili na drugi svet zadnjega Obrenoviča, imenujejo "zarotnike". To nasprotstvo se kaže najbolj med vojaštvom. Proti "zarotnikom" zrčeli so zadnje čase ruvati podčastniki, ki so odpovedali pokorčino, a vojni minister jih je 60 odpustil. Odpuščeni pod-

častniki sklicujejo velik protestni shod. Ker se vlada boji resnih posledic in splošne zarote med vojsko, deluje s protisredstvi.

Solski zdravnički v Avstriji.

V Ihanu je treščilo v županiji kozolec, ki je pogorel z raznimi stroji do tal. Škode je 1500 K. Ker je bila nevarnost velika, so prosili Ihanec pomoči pri domžalskem gasilnem društvu. Ker prvič nista bila prošnja uslušana, so šli prositi drugič. Odgovor je bil: "Ni za mujo."

Redka izjema.

Župnik Volafka v Debrecinu na Ogerskem zapustil je ob svoji smrti 200,000 K dolga. Aktiva znašajo le 15,000 kron. Pokojni župnik je bil baje tako dobratljiv, da je delil denar na vse strani revežem.

Taki župnikov je tako malo, dosti pa takih, ki ne poznajo drugega ko svoj žep in ki ob svoji smrti zapustijo lepe tisočake, ne dolga, pač pa odrevež izprešanega premoženja.

Parlament

dobi tudi Črničora. Knez je hotel posnemati ruskega carja, ki je dal svojemu narodu dumo, in kakor si je car premislil in razpustil dumo, tako se tudi knez že sedaj kesa, da se je prenagličil, ker je dal narodu, kar mu gre.

Kranjsko učiteljstvo

mnogo trpi pod terorizmom duhovščine. Kogar ne morejo dobiti na svojo stran, pa ga z največjo hudočnostjo preganjajo in zasledujejo. V zadnjem času se vedno bolj množijo slučaji, ko duhovnik, ta srednjeveški mračnjak, po nedolžnem ovadi neljubega mu učitelja, da pride v mučno preiskavo. Vsi boljši učitelji vsled tega zapuščajo Kranjsko in odhajajo ponajveč na Štajersko. — To pač jasno kaže, kako duhovniki sovražijo solo in izobrazbo. Ljubijo pa temo in nevednost ljudstva, ker se v kalnem ložje ribari.

Smrtna kosa.

V Ribnici je umrl ondotni župan g. Jos. Klun v najlepši moški dobi, star šele 46 let. Pokojnik je bil jačko spoštovan in užival pri vseh velik ugled, kar je pokazal krasen pogreb.

Bližajoči se konec.

S tako kričečo reklamo v Ljubljani ustavljeno klerikalno podjetje, hotel "Union", blizu se svojemu koncu. Dosedaj hotel in ravnatelj tega hotela, g. Kamposch, da je Ljubljani slovo, in sedaj bo katoliška gospoda sama v lastni reziji vodila podjetje. Ako Kamposch, ki je strokovnjak, ni mogel izhajati, bodo brezvonomo ti še manj. — Tako so jo zavozili klerikalec z vsemi svojimi gospodarskimi organizacijami, ki so imele namen, ljudstvo v svojo odvisnost spraviti, sebi pa malhe polniti.

V Sarvo je skočila

Sevnici neka 45-letna žena zaradi domaćih prepirov. Z veliko težavo jo je rešila iz vode v bližini se kopajoča 17letna Zofka Oberster.

Avstrijski častniki — voluni?

Kakor poročajo italijanski častniki v Benetkah in v Milatu, prijeli so italijanski finančni stražniki bližu Aziaga dva avstro-ugerska častnika, ker sta proučevala in fotografirala utrdbe. Oblasti o zadevi trdvratno molče.

V sled gladi bi bil skoraj umrl
v Trstu 72-letni mizar Faust Pazzatti. Ko so ga našli v njegovi samotni čumnati, bil je že tako slab, da se ni mogel več gibati, kajti že več dni ni ničesar užil.

Prepovedano

je vsem avstro-ugerskim častnikom vmešavati se aktivno v politiko. Ta prepoved je izšla pred par dnevi od skupnega vojnega ministra Pitreicha. — Prišlo je tudi poročilo, da je prejšnji vojni minister Krieghammer umrl vsled poškodb, ki jih je dobil pri padcu s konja.

Importiran tobak iz stare domovine. V zalogi imam po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in dame cigarete. J. VOKOUN,
544 Blue Island Ave.

PAULINA ŽAGAR,

1516 Hecla Street, CALUMET, MICH.

Velespošťovani gospod Collins M. I.

Najprvo Vam naznanjam, da sem se po 3 tedenskem tabljenju Vaših zdravil več ko polovic bole počutila, a sedaj moram reči, da sem zdrava hvala Bogu vse znaki moje bolezni so popolnoma izginili in celo telo se mi je ojačalo, tako, da se moji znanci čudijo ko im pripovedujem ovaših čudovitih zdravilih Nikdar nisem mislila, da bi Vi mene od tako težke bolezni ozdravili, pa ste me hvala Bogu, in Vam se lepo zahvaljujem, ker sedaj vem, da ste Vi en učeni in hvale vredni zdravnik, ker je in bolezni, katero bi Vi ne ozdravili, pa ste tudi mene ozdravili od tako težke bolezni, katero sem trpela 7 let in pol in od katere me ni jeden takojšnjih zdravnikov ni mogel ozdraviti, ker vsaki mi je reklo, da mi ni nič in da ne ve kakšna bi mogla biti moja bolezen, ker ničesar ne razumijo kakor denar pobirati. Ako človek ne bi bil bolan bi mu tudi ne bilo teba zdravnika in ne bi denarja zastonj proč metal. Jaz sem sedaj zdrava hvala Bogu, mene sedaj nič ne болi, zato priporočam vsakemu, kateri je bolan, da se obrne le na slavnega in učenega zdravnika Collinsa, ker verujem, da je on najbolji zdravnik na tem svetu in jaz mu ostajam hvaležna do zadnjega časa mojega življenja. Ozdravljen sem od nečiste, otrovane krvi, od belega toka, bolečin v trebuhi in maternici, od glavobola, bolečin v rokah in nogah, prebadanja v križu, prističev in slabosti telesa. Prosim,

Paulina Žagar,

1516 Hecla Str., Calumet, Mich.

Izdrljen od revmatizma
v rokah in nogah in zelod-
čne bolezni.

Box 334 Aspen, Colo.

V. S. Jovanovich,
New Albany, Ind.

da Vi to pismo prepišete in priobčite Rojakom ter ostajam hvaležna

Dragi Dr. E. C. Collins M. I. New York.

Jaz Jozef Pavlič Vam naznanjam in Vas srčno zahvalim za Vaše zdravila, ki ste mi jih pošljali. Vaša zdravila so moji ženi tako nucala, kakor ste Vi meni spročili. Zda je čisto popolnoma zdrava hvala Bogu, in moj dragi sinček je čvrst ter ni udan nobeni bolezni, zato se Vam dragi zdravnik iskreno zahvalim za Vaš trud in zdravila ter Vam ostanem hvaležni

Jozef Pavlič,

140 West 34th Street,

Dr. Collins N. Y. Medical Institute,

NEW YORK, N. Y.

ker on je edini, kateremu je vsaka bolezen popolnoma in temeljito znana ter edini zamore v resnici garantirati za popolno ozdravljenje vsake bolezni kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodecu, črevah, ledvicah, jetrah, mehurju, kakor tudi vseh bolezni v trebuhi votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi nervoznosti, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezni sreca, katar, prehljenje, naduho bronhialni, pljučni in prsnici kašelj, bljuvanje krv, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in bolečine v križu, rokah, nogah, ledjih in boku, zlato žilo (hemoroide), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekli noge in telo, vodenico, božjstv, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke onanije (samo izrabljavanja), sumenje in tok iz ušes, oglušenje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lišaje, mazulje, ture, kraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, nerastenični glavobolj, nereno mesečno čiščenje, beli tok bolezni na maternici i.t.d., kakor tudi vse ostale notranje in zunanjne bole, vi. On je prvi in edini, kateri ozdravi jetiko in Sifilis, kakor tudi vse TAJNE SPOLNE BOLEZNI MOSKE in ŽENSKE. (Zdravljenje spolnih bolezni ostane popolnoma tajno.)

Da pa vsaki bolezen natancje spozna, naj piše po obširno knjigo „Zdravje“ katero je napisal slavni Dr. E. C. Collins M. I., katera je potrebno, da se nahaja v vsaki Slovenski družini in katero vsaki dobi zstojni, aka pismo priloži nekoliko poštnih znakov za poštnino.

ZATORAJ ROJAKI! Zakaj da bolujete in trpite? VSE VAŠE BOLEZNI, TRPLJENJA IN SLABOSTI točno opisite v svojem materinem jeziku — natanko naznanite koliko ste starci, kako dolgo traja bolezen in vse druge podrobnosti ter pismo naslovite na sledeči naslov:

Dr. E. C. COLLINS,

MEDICAL INSTITUTE.

New York, N. Y.

140 West 34th St.

Potem smete biti prepričani v načrtovanem času popolnega ozdravljenja. Za tiste, kateri želijo sami osebno priti v ta zavod, je isti odprt od 9 ure zjutraj do 5 popoldne. Ob nedeljih in praznikih od 10 ure dopoldne do 1 popoldne.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELIVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St., Tel. Canal 1405

Vsem rojakom priporočam svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna. Vsak potupoči Slovenec dobro došel.

C. HOFBAUER.

Nazdar rojaki!

Slovencem in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in prisne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Rojaki, naročujte si "Gl. Svobode."

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdo piše naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

PRAVA POT DO DENARJA.
Hranite ga, ter vložite
ga na zanesljivo banko,
kjer bode varen.

Popolnoma zanesljivo vložen je v

**INDUSTRIAL SAVINGS
BANK**

652 Blue Island Ave.

Svete, vložene do 12 julija,
obrestujem s 1. july naprej.

Ustanovljena 1890.

VSEKO SOBOTO ODPRTO DO
8 URE ZVEČER.

Mirko Vadjina

priporoča bratom
Slovencem svojo

BRIVNICO.

390 W. 18. St., Chicago.

Pozor rojaki!!!

Potupočim rojakom po Zdravjih, onim v Chicagi in drugim po okolici naznam, da točim v svojem novourejnjem "saloonu" vedno sveže najfinje pijače—"atlas beer" in vsakovrsta vina. Unisce smodne na razpolago. Vsacemu v zavabo služi dobro urejeno keglijšče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vladno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Centre Ave. blizu 19
ulice CHICAGO, ILL.

Jakob Dudenhoefer

VINOTRZEC

339 Grove Street, Milwaukee, Wisconsin.
Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zajagi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P.J.DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoris gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te budem zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zmoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

ZADOVOLJSTVO v ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno čemerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kajih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siant do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

**Dober tek.
Izborni prebavljanje.
Trdno zdravje.**

To je zdravilo, kakeršemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo bolj zai od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specijelitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.

V DOBRIH GOSTILNAH

CHICAGO, ILLINOIS.

RAZNO.

Dragi špas.

Zamorec Wm. Cooke, obožen, da je svoji boljši polovici grozil z odprtim nožem in jo ponoči pregnal iz stanovanja v nočni obleki na ulico, — je pri zaslišanju dne 16. t. m. izjavil pred sodnikom s silno nedolžnim obrazom:

"Saj je bilo vse le šala, Vaša mislost! Hotel sem svojo staro malo podražiti."

"Ta šala Vas stane \$20 kazni in stroške," — pripomni na kratko sodnik.

Časi se spreminjajo.

Dokler je rusko ljudstvo trdo delalo in bilo vladarju pokorno, bili so njegovi ljubljenci in patriotski državljanji. A sedaj, ko so se mu naveličali tlačaniti, pa so sovražniki človeške družbe, tolovaji in teroristi! — Ali v Ameriki tega nima? — Le poglejte v Chicasko slovensko župnijo! Tonček jih karpana, in njegovi ljubljenci so tisti, ki se mu dadó okreog prsta oviti. Kakor hitro pa se bodo njegove nadvlade otrešli, pa bodo neverneži in ničvredni ljudje, s katerimi spodbni človek ne sme občevati.

Društvo sorodstva.

Predsednik Roosevelt je odpodal papežu v Rim svoje najprisrenejše priznanje. Kar pa je največ vredno, je to, da se je ta zahvala oddala takoj, ko je Pius izdal ono encikliko naperjeno proti socijalizmu.

Podpora.

Angleški državni zbor je dovolil revžem en miljon podpore za prihodnjo zimo.

Preprečeni namen.

Delavski voditelji v angleškem parlamentu nameravali so popraviti konstitucijo v toliko, da bi zabranili importirati ob časú štrajka garjevce (neorganizirane delavec) v drželo, ki so cenejsi, kakor organizirani. Zbornica lordov pa je ta predlog zavrgla. — Angleški kapitalisti kakor vsi drugi gledajo le na to, da imajo vedno v izobilju brezposelnih delavev na razpolago.

Prostovoljno prognanstvo.

Iz poročil iz Rusije posnemamo, da se ljudstvo trumoma seli v Sibirijo. Nad 86,000 ljudi si je že poskalo novo domovje v zadnjih 6 mesecih. Sibirija je služila doslej za prognanstvo, kamor je tirala carjava vlada njej neljube osebe. — To izgleda prav amerikansko, da gredo ljudje prostovoljno v prognanstvo, kjer dobijo vsaj jesti.

Sredstvo za dobro spanje.

Kdor ima slabo spanje, naj rabi katero sledečih sredstev: Pije najpred spanjem toplo mleko, ki ni prevčev zavrelo. Ravnotako pripomorejo pojesti glavico surove ali prekuhané čebule. Da se odpravi neprjetni duh in okus iz ust, naj se za čebulo pojte košček sladkorja ali prežveči nekoliko suhega čaja. Dobro je tudi kopanje v topli vodi.

Pisanje na daljavo.

Na polju elektrotehnik je žopet zaznamovati zelo važno iznajdbo. Lev Kam v Londonu je iznašel pravilo, s katero je mogoče pisati v daljavo ravno tako, kakor se s pomočjo elktrične žice prenašajo v daljavo posamezne besede. Ta novi aparat je zelo sličen stroju za pisanje. Ravnotako se tudi z njim piše v daljavo, in sicer more pisati vsak, ki sploh zna pisati na stroju. Vrhutek je mogoče z enim strojem pisati na več krajev obenem, seveda isto besedilo. Stroj je treba le spojiti z električno žico v določena mesta. Črke so točne in jasne. Pri vsem tem pa tak stroj ni dražji kot navadni pisalni stroj. V angleško državno službo so že sprejeli tak stroj.

Bomba.

V New Yorku se je našla v stanovanju nekega precej premožnega Italijana, katerega je strah pred raznimi grozilnimi pismi ognal domov v Italijo, — z dinamitom napolnena bomba, ki je povzročila oblo strahu med prebivalstvom.

Roparji na ekspresni vlak.

Iz Bukarešta na Rumunskem se

poroča, da so 20. avg. t. l. roparji napadli rumunski ekspresni viak. V vlaku je bilo \$200,000 v zlatu, katere so roparji pobrali in pobegnili; samo enega so dobili.

President Roosevelt in nove vojne.

Predsednik Roosevelt odpadal je senatorju James E. Watson v Rushville, Ind., obširno pismo v obliki poziva na vse republikance v deželi povodom novih volitev v Kongres, kjer pravi, da se bodo republikanci tudi vzbodenje zavzemali za obrambni colninski tarif, vendar pa so pripravljeni, odpraviti iz njega vse strogosti in krivice, ali pa jih vsaj omiliti.

Neverjetno a resnično!

Kdor se ni sam preprečil na lastne osi v "deželi neomejenih možnosti", ta ne verjame. Pa vendar je popolnoma resnično. — Ko so v zadnjih dneh vsled nenavadno hude vročine konji kar cepali po Chicaskih ulicah, ležalo je te mrhovine kar po dvajset in še več konjev v bližnjih ulicah, ne da bi jih konjedere proč spravil. Pustilo se je ležati te poginole konje po pet, šest in še več dnij na javnih, zelo obljudenih ulicah! Lahko si mislimo, kak smrad se je razširjal, od mrhovine v onej neznoj vročini po ozračju, ki je sicer itak že prenapolnjen s tovarniškim dimom in smradom! Človeku se je želodec preobrašal, če je šel mimo!

V nekem drugem delu mesta pa se strogo gleda na največjo snaznost. Predzri se, pljumiti nevedoma na trotoar, takoj prideš v roke vestne police in denarni kazni se ne izmužneš!

Kot komentar teh nečuvenih razmer povemo zlasti svojim evropskim citateljem, da prebivajo v prvo imenovanem delu mesta večinoma bolj priprosti, z delom svojih rok živeči ljudje, četudi je med njimi dosti premožnih, — v drugem delu pa amerikanska "elita", to je ljudje, ki nič ne dela, pa vendar v razkošju živé.

Taka je v resnici amerikanska ravnnopravnost.

Mož z dvema srcema.

Cirkus Barnum & Bailey je vodil po Ameriki kot največje čudo nekega Jurija Lipperta, ki je imel dve popolnoma ločeni sriči in tri noge. Sedaj je ta abnormalni človek umrl. Njegovo desno srce je nehalo že pred 14 dnevi biti, toda levo srce je še delovalo naprej, dokler se dne 24. julija tudi to ni ustavilo, nakar je bil mož mrtev.

Mlad parček.

Skrivaj sta se poročila v Elginu 14-letna Vivian Kuehmsted in 19-letni mesarski učenec Albert Woehlert in potem neznano kam popihala. Nevesta je hči predsednika družbe Gregory Electric Company, 752 Lincoln Str. v Chicagi. Ženin pa je nosil meso k njenim starišem in tako spoznal mladostno črnolaso Vivian, s katero je začel ljubavno razmerje, ki se je končalo z ženitvijo.

Ustavljenje podpore.

Podporni odbor v San Francisco podpira od 25. avg. več oih oseb z denarjem in živilim, ki so zmožne za delo. Pač pa bo še in vnaprej delil živila med stare, bolne in hrome.

"The Chicago Socialist", glasilo socijalne stranke v državi Illinois, izhaja bodo teden po tednu vsak dan, pričenši z dnevom pred jesensko volitvijo.

Naročnina za dobo teh dveh tednov znaša 25c, ki se naj pošlje na 163 Randolph Str., Chicago, Ill.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. — Edini slovenski krojač v Chicagi nazvanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanju novih oblik kakortudi v popravo starih vse po zmernih cenah.

CHICAGO, ILL.

MED NEBEŠKIMI SVETOVIM
NARAVOSLOVNE ČRTICE
Urejuje črnomaljska presta.

IV.

Iz take ogromne telesne moči se pa tudi sklepa, da je duh Marsjanov mnogo bolj razvit kot naš. Marsjani so se začeli razvijati veliko prej predno je narava Zemlje dosegla divje živalsko bitje, ki se je polagoma razvila v barbaričnega, katerega je po preteklu tisoč letih dobil razum iz naravnih vplivov, katerega je razvil s spoznavanjem samega sebe, narave in njenih učinkov, ter dospel na današnjo kulturno stopinjo, ki je pa najbrže še jaka pomankljiva in za več milijonov let za človeškimi bitji, ki žive na Marsu in še katerem drugem planetu.

To so vzroki, na katere se vpirajo učenjaki o prorokovanju o Marsovih vodovodih, katere jim je bilo mogoče izkopati le z izvrstnimi mehaničnimi stroji, proti katerim so naše moderne parne lopate najbrže jako smešne, neokretne in nepripravne.

Ker je zrak tanjši na Marsu kot na Zemlji, ker je zračni tlak manjši in ker je organizem Marsjanov gotovo drugačen kot naš, smemo sklepiti, da se tamkajšnji prebivalci kako razlikujejo od nas; vendar kake vrste bitja so ti Marsjani teh dokazov manjka do celia.

Brunschmid-Kratochwillovo knjigo sem odložil, kajti radovednost, kaki ljude bivajo na Marsu, se me je lotila in zagrabil sem po daljnogledu, da si ogledam Mars in konstatiram, če se to kar bom videl vjema s Brunschmid-Kratochwillom. Prijel sem se za drog, ki je visel pod vrečo in — pok in blisk to vse kar se spominjam videti in sišati; držal sem se kóla in letel sem proti površju Marsa.

V.
Kaj se je z menoj zgodilo, ko sem butnil na Marsovo površje, ne vem, kajti vredno sem do tja prišel, sem se onesvestil. Kakor so mi kasneje pripovedovali, zvedel sem, da so Marsjani ustrelili v vrečo, kar je bilo lahko mogoče, kajti še dobro se spominjam groznega poka in izvanrednega bliska. Ko sem padel na Marsovo površje, odvedli so me na stanovanje nekega Simona Jenko, kater je vzel vse moje časopise in knjige, katere mi je dal profesor Copernicus. Kasneje pa sem tudi zvedel, da ta Simon Jenko prihaja iz sosednjega sveta Zemlje. Sicer pa o tem kasneje. Popisati nameč hočem, kako sem se spredobil iz omedevice in kje sem se znašel in kaj sem videl.

Na enkrat se spredobim in gledam na okolo kakor tele v nova vrata. Zapazil sem, da je soba o krogla in stene napravljene iz stekla, vso pohištvo bilo je zlito iz nekake rumenkasto rudeče tvarine. Za trenotek obrnil sem oči po podobi na stenah in raznih kipih. Ko sem tako gledal po sobi in slikah, zapazim v velikem okviru, okinčanem z lipovim cvetjem in perjem, neko tiskano listino, na kateri se je čitalo "Glas Svobode". Sam svojim očem nisem verjel in radi tega izvlekel sem se iz naši postelji podobne postelje in priplazil pod okvir. Pred okvirjem stal je fonograf podoben stroj, katerega sem pustil seveda pri miru poleg tega pa je bila čevljarskemu kopitju podobna žaba, na katero sem vstal hoteč jo vdušiti in ko to storil, okvir počel se je spuščati po steni proti podu in obstoji, ko je prišel kacih štiri čevlje do tal.

"Aha," misil sem si, "to imajo pa vse lepo in umetno napravljeno."

Glas Svobode se je čitalo na tej listini, diplomi, ali mogoče dnevniku, tako sem si vsaj misil, dokler nisem dobro pogledal in še prepričal, da to je chicaški list "Glas Svobode" št. 32. Od kod je sem prišel, bom tudi kasneje poročal. Za sedaj naj samo omenim, kaj se mi je v tej sobi pripetilo.

Ko prečitam prvo kolono, v ka-

teri je bilo orav dobro pobijano nezrelost neke humbukarije, dotaknil sem se okvirja in kakor bi mignil, mi nekaj vrže zmečkan papir, katerega razvijem in vidim, da ime stega je "Proletarec", na katerem pa je bilo napisano z modrim svinčnikom: "Egoizem in osobni napad ni soc jalizem, ampak anarhizm. Kopitar."

Zagrabil sem se opet okvirja in nekaj novega se mi pripeti. Imel sem, namreč kapo na glavi in ko sem se dotaknil okvira, nekaj pograbl po moji čepici, jo pridvigne in od nekod zaslilim glas: "Spoštuj in odkrij se socijalizmu in njega principom!" Zajedno pa se počaže nova stran, ki je bila tiskana s rudečimi črkami razven vsake prve črke v začetku vrste, katera je bila zlata.

Gori v Puebli rodil se Glas Svobode.

Lepo raste bilka, ki poganja cvet, A iz cvetu zrastel lep, rudeč je plod. Samo uglađiti je treba plodu težko pot.

Sedaj pa v Chicagi doni glasno med svet!

V obliki in čtvetu narastel je organ, O socijalizmu piše še vsaki sedmi dan.

Bodri srca, bodri nam um, Okrepčuje v slovenščini se glas pogum Do delavske in socijalne zmage Ena, dve in krepko pogradi farške zgage!

Kopitarjev Original.

Misil sem si, da te zlate črke nekaj pomenijo in po dolgotrajnem študiranju prisel sem do zmage. Začel sem čitati zlate črke gor in dol in o tem se vsak lahko priprica, kaj je bil rezultat.

Primem se zopet za okvir. Velička, močna roka se prikaže izza okvira, s prisukanim rokavom, in mi dà tak močan, pravi ameriški "punch" v nos, da sem kar zemljo in solnce videl in nekaj mi v uho zatrobi: "Če nisi z nami, si proti nam."

Namesto onega verza pa čitam z zeleno tinto pisane vrstice:

"Proletarec je slovenski list, ki se Rad zanima za Osobnosti in napade

Proti individualistom, A še kadar se je oglasil, potipalo

se ga je za Libel in laž se mu je dokazala. Eno je res, da

Celega Petriča ni vmes!"

Cital sem zopet prve začetne črke in prepričal sem se, da Marsjani vedo, da list Proletarec je propaglec.

Ona velika roka me je docela poplašila in vkljub temu, da sem bil radoveden, kaj je mnenje Marsjanov o drugih slovenskih listih, kakov primer o Novi Domovini, Glas Naroda, Slovencu itd., vendar si nisem upal okvirja dotakniti temveč vsel sem se na poleg mize naprej stol, v katerega sem se vdrl in glej kaj se mi je pripetilo.

Miza se je odprla, v istem trenutku nekaj se mi je ovilo okoli vratu, odprlo mi usta in me nežno po zobeh šegetalo, potem me je nekaj obrisalo po obrazu in se hitro skrilo, na to se prikaže veliko okroglo zrcalo in nekaj mi počese razkuštrane lase in navje brčike. Tudi to se skrije. Začujem glas, ki me vpraša po številkah, katere mi podmolji pod nos, nisem imel časa, da bi odgovoril ampak samo dotaknem se vseh številk in o groza! — miza se je kar šibila pod težkim bremensom razčlenih, finih in okusno razpostavljenih jedil, katere pa se niso popolnoma nč zemeljskim strinjala. Da našel sem veliko jajce in s prva sem misil, da to je najbrž coconut, kajti bilo je toliko kot največje novejje jajce, vendar, kakor sem se kasneje prepričal, je bilo to jajce neke vrste koliba najmanjšega ptiča na Marsu. Najel in napl sem se pošteno. (Dalje pride.)

Listnica uredništva.

Ch. Sch., Murray, Utah: Vašega dopisa ne moremo priobčiti, ker je splošno prenalo važen, da bi tudi širšo javnost zanimal. Pa drugič kaj. Pozdravljen!

J. B., Indianapolis, Ind.: Vam isto.

Katoliški duhovnik.

II.

Krščanska ljubezen.

Sicer smo se na kratko pečali že v zadnjih številkih našega lista pod drugim naslovom z govorom mornarskega tajnika Bonaparte o anarhizmu in njegovih nasvetovanih sredstvih zoper istega, ter pribili, kako zelo se dopadejo katoliški "Novi Domovini" imenovana nečloveška obrambna sredstva. Da pa dokažemo, da je krščanska ljubezen pri vseh katoliških duhovnikih jednako razvita, hočemo danes navesti en drug slučaj, ki tudi dovolj jasno osvetljuje toliko hvalisano duhovniško krščansko ljubezen do bližnjega. Tudi sledi slučaj nam dovolj glasno govoriti, česa se nam je nadejati, ako dobi cerkev neomejeno oblast nad človeštvo.

"Da se resnica prav spozna, treba je čuti dva zvona."

Ali pa še več, če treba.

Njujorski Ljudski List ("New Yorker Volkszeitung") piše o duhovniku Phelanu, v St. Louis, Mo., ki je po svoji lastni izpovedi tudi zelo zavzet za javno bičanje in trpenje v svrhu poboljšanja grešnega sveta. Naravno, da se ta kumar docela strinja s tajnikom Bonaparte-jem, ki je rekel, da se zlončstvo le z okrutnostjo dà zatrepi in spraviti s sveta. Temu učitelju ljubezni pa zlasti ležijo v želodcu anarhisti in socialisti. Najraje bi jih v zlici vode utopil ali pa na meh udr.

On pravi: "Jaz smatram bičanje kot najbolj človekoljubno, najuspešnejšo in najnaprednejšo kazeno za one, ki s silo zločine izvršujejo." (Taka kazeno pa bi bila najprimernejša za tiste maziljence, ki so obljubili sveto čistost, a vendar uganjajo najgnusnejša hudočelstva, ko posilijo mlade dekle in oskrunjajo fantičke, o čemur vedno beremo po časopisih.) — Nadalje pravi: "Mi smo Rusiji, ki je iznala knuto (bič), veliko hvalo dolžni. Dajte nam bič, ki stane samo 75¢ in odpustite lahko polovico policistov in zaprete kaznilnice."

Take nazore ima več na vseh naših katoliških duhovnikov! To je podivjanost in barbarzem, ki si večjega misliti ne moremo. Kako drugačnega misljenja je globoki mislec grof Tolstoi, omi blagi sivi starček v Jasni Pojani, ki je zadnjo dobo svojega življenja posvetil problemu, kako človeštvo poboljšati in ga dovesti do sreče. Njegovi nazori se popolnoma skladajo z našimi nazori, t. j. z nauki socijalizma. *Najprej* je treba spraviti s sveta vse krivice, — ki jih dan na dan izvršujejo kapitalisti in drugi privilegiranci, — vse zatiranje, izkorisčevanje in vsako nadvlado, — in sami od sebe bodo ponehali potem vsi dosedajni zločini, ki so le nekak odpor zatirancev proti vsem nezasišnim krivicam od strani mogočev. Ne bo nam treba več niti policistov niti kaznilnic in mir in sreča se bosta naseli na zemljo. Le z odpravo dosedajnih krivic zatrepo v človeštvo vsa huda nagnjenja in pridemo do zažitenega cilja. Surova s'la pa odpor le še poveča in hudočelstvo pomnožuje. Duhovniki pa so, kakor smo videli, le za surovo silo. Nekateri to povedo očitno, drugi pa so toliko previdnejši, da za sedaj še ne izdajo, kar čutijo v svojem srcu.

Zato opravljeno pravi nemški pesnik Heine, da človeštvo ne bo brez srečno, da bo zadnji far visel na lastnem črevusu.

JAVNA ZAHVALA.
Cenjeni gosp. Dr. E. C. Collins
New York.

Naznanjam Vám, da so Vaša zdravila dobro upliyalna na mojo bolezni, ker sedaj sem popolnoma zdrav in se dobro počintim, zato se Vami iskreno zahvaljujem.

Uzrok, da Vam nisem mogel odpisati, je bil, ker sem šel delat v samoten kraj in sem bil preveč odaljen od poste.

Vas pozdravljam in se Vam še enkrat zahvaljujem za Vaša dobro zdravila. — Frank Zaverl

Box 24 Rhone, Pa.

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPNJEM NA NAS!

Ako mi naznanjam po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem nar. enom, da one osebe, ki imajo bolezni, katero mi z največjo izurjenostjo in spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj grdo, da bodo ozdravile. Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim rojakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Celo življenje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bolezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Združenih državah. Mi smo dovršili višje šole v Evropi in pride domov iz Vaših krajev. T raj rojaki, ako imate kako bolezni izmed onih katerih so imenovane spodaj, ne posmisljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite nam v vašem materinem jeziku svoje bolezni in nadlogi. Mi vam bodemo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se pri nas, predno se obrnete do kakega drugačnega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moških moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtni in sploh vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastonj in damo tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 večer vsak dan. Ob nedeljah od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje, Pittsburgh, Pa.

Ako se ne morete oglasiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi lahko pisorno ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem jeziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste starci ter naredite pismo naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Slika predstavlja zlato-damsko uru (Gold filled). JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravnih velikosti slike. Kolesovje je najboljši ameriški izdelek - Elgin ali Waltham. \$14.00

V obilo naročbo se priporoča vsem Slovencem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,
72 E. Madison St.
Chicago, Ill.

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinsčini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovnejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Čemu pustiš od nevednih zdravnikov izdirati svoje, možeš še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.
544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Pozor!

Slovenci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveče pivo v sodčkah in Luteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinješne unisce smodke. Potniki dobre čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovencem in drugim Slovanom se